

Katoliški GLAS

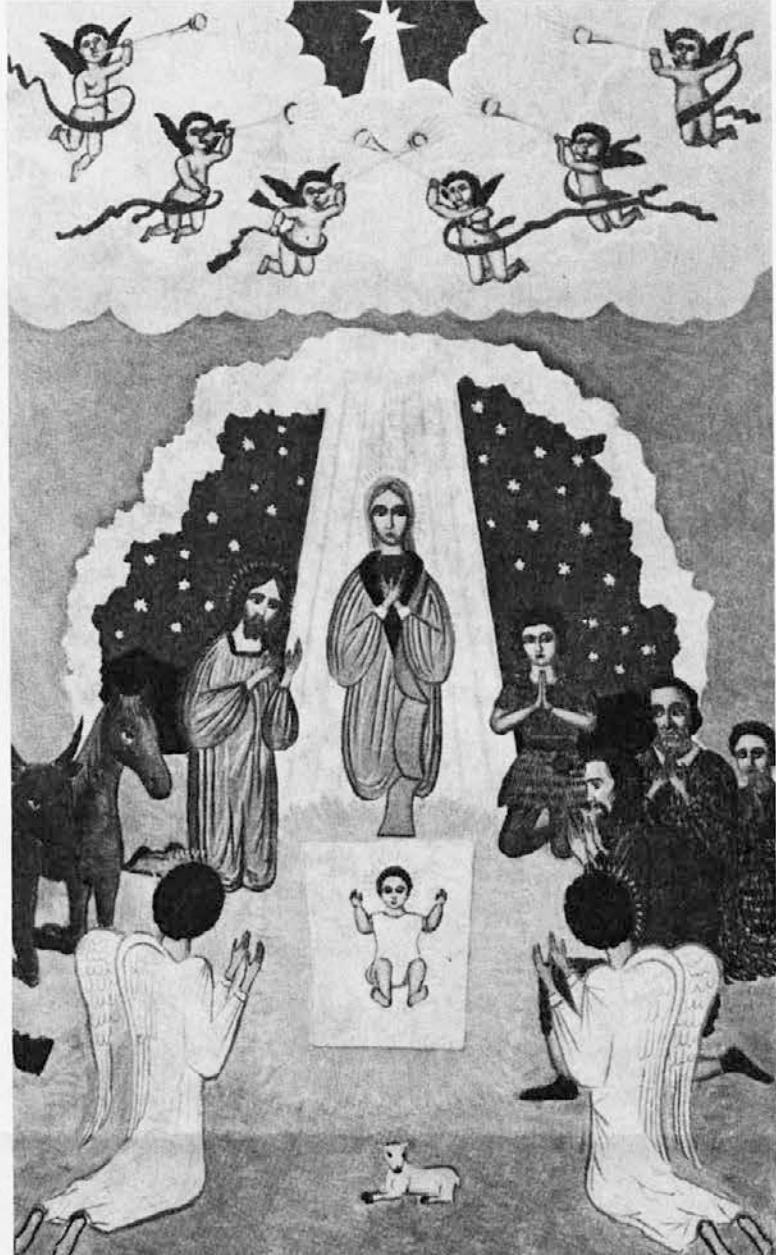
UREDNIŠTVO IN UPRAVA:
34170 Gorica, Riva Piazzutta, 18 - tel. 83-177
PODUREDNISTVO:
34135 Trst, Vico delle Rose, 7 - tel. 414646

Poletna naročnina . . . . L 1.750
Letna naročnina . . . . L 3.500
Letna inozemstvo . . . . L 4.500
Poštno čekovni račun: štev. 24/12410

Leto XXV. - Štev. 50 (1282)

Gorica - četrtek, 20. decembra 1973 - Trst

Posamezna številka L 100

Slikar Juri Titov, izgnan iz Rusije zaradi svojega verskega prepričanja:
Kristusovo rojstvo iz Marije Device

Božič je praznik božje ljubezni, ki se nam je razodela v učlovečenem Bogu. Zato tega praznika ne bomo prav domeli, če ne bomo skupaj s pastirji in Modrimi z Vzhoda prinesli novorojenemu Detetu tudi svoj dar. Prikrijo ga s toploto svoje dobrote! Mislimo na pomoč potrebne, na reveže, begunce, zaradi vere preganjane. Ta dobrota je edino jamstvo za notranji mir in mir na svetu, ki ga ob božičnih praznikih želimo v polni meri vsem naročnikom, podpornikom, bralcem in širiteljem našega lista.

UREDNIŠTVO IN UPRAVA
»KATOLIŠKEGA GLASA«

Kristus je prišel na svet

Prišel je kot toliko drugih, v enem izmed tolifikih trenutkov človeške zgodovine. Rodil se je reven, a lahko bi bil bogat, kraljev ali cesarjev sin, lahko pa še bolj reven in preprost. Nihče ni vedel zanj, bil je število v množici, čisto navaden, vsakodnevni pojav.

Morda se kdaj čudimo, da so bili tedaj Judje tako ozkogledi in zakrnjeni, da niso dogodka sprejeli in razumeli. In vendar je tudi to bilo zelo naravno, tako je moralno biti — in danes bi bilo prav tako.

Samo pomislimo, kako bi mi sprejeli Ježuška, če bi se danes rodil med nami. Mi, ki smo verni kristjani, bi mu seveda pripravili dostojen sprejem...

Toda Kristus bi bil danes eden izmed treh milijard ljudi, rodil bi se morda kje v Oceaniji, na enem izmed tolifikih otokov, morda, zakaj ne, med divjaki, med Indijanci, Japonci, bolj verjetno Kitajci.

Kaj bi rekli mi, tako imenovan božje ljudstvo, ko bi se ne-

ko neznano afriško pleme nenašoma začelo proglašati za izvoljeno, ko bi iz tega plemena izšel Nekdo, ki bi se dal nazivati za Učenika, Preroka, božjega Sina? Nedvomno je, da bi se pojavil v obliku, katere gotovo nismo navajeni: in ker je nismo vajeni, bi je ne sprejeli. Kdo bi bili njegovi učenci, kdo farizeji, kdo pismouki? Kako bi se porazdelili verni kristjani, ko bi nas postavil pred dilembo: Kdor ni z menoj, je proti meni? Kdo bi mu sledil, pustil vse in z njim delil hude ure, ki bi mu jih gotovo ne manjkalo?

Kako bi reagirali, ko bi videli da ga ne zanima nič od tega, kar po navadi nas tare in nas ne pusti spati? Gotovo ne bi prišel, da bi nam vrnil petrolej, trdno valuto, da bi odgovarjal znanstvenikom na nešteta vprašanja, še manj teologom. Seveda, govoril bi o miru in spravi med ljudmi, toda vse to v jeziku, ki bi nam bil nerazumljiv prav zato, ker bi bil najbolj enostaven, kar jih je mogoče. Ne

bi ga razumeli, ker smo že tako prežeti z učenostjo, da ne moremo več pristopiti k njemu s preprostim srcem kakor otroci, ki bi jih nadvse ljubili.

Odklonili bi ga, ker bi ga misla spraševali v vzišenih besedah o najbolj komplikiranih problemih sodobnega sveta, on pa bi nam postregel s preprostim primerom iz vskdanjega življenja.

Eno pa je gotovo: ne bi ga umorili kakor takrat, temveč bi ga na sodoben način izobčili iz družbe — to pa je počasno umiranje, ki ne dopusti niti slavnostnega vstajenja...

Kristus prvi socialist, Kristus prvi hippy, prvi revolucionar, nadzvezdnik itd. In vendar bi ne bil nič izmed tega, kar si predstavljam in si še postavljamo na zastavo in grb. Kristus bi pometel z nami kakor s farizeji!

Ali pa ni res tako?...

Morda pa se je svet poboljšal... Samo mi moremo odgovoriti na to.

—on

Božično premisljevanje

Nova berila v adventnih mašah, ki so vsa vzeta iz preroka Izaija, so nas gotovo obogatila. V njih nastopa Bog kot poseben zaščitnik, dobrotnik in odrešenik izvoljenega izraelskega ljudstva. Zaradi upornosti, nezvestobe in trdote srca mora to ljudstvo skozi sužnost in razne preizkušnje. Preroki budijo v njem vero in zaupanje v Boga ter tudi spokornega duha in hrepenevanje po Mesiji — Odrešeniku.

Ceprov živimo v dopolnitvi časov, ta berila nam in našim vernikom veliko povedo. Na sebi in na drugih čutimo človeško omejnost in revščino, v tolažbo pa nam je, da je Bog že v stari zavezi tolkokrat posegal v življenje posameznikov in narodov z vsemogučno in usmiljeno roko.

Vsakoletno praznovanje praznika Gospodovega rojstva — božiča je pomembno za vesoljni svet, kaj šele za duhovnike in vernike. Pazi moramo, da ne ostanemo pri golih božičnih navadah, ampak da se ob njih duhovno poglobimo.

NOVI ADAM

V betlehemskega Detetu smo dobili novega Adama, začetnika prerojenega odrešenega človeštva. Adamov greh je vrgel človeški rod v veliko fizično in moralno bedo. Bog kaznuje človeka, obenem mu pa že obljublja Odrešenika, rojenega iz žene. Nasproti prvemu grešnemu Adamu je postavljen novi, boljši Adam, nasproti prvi ženi, ki posluša zapeljivca, stoji druga Eva — Marija, ki ponizno sprejema angelovo naznaniho. »Kakor je torej po enem človeku prišel greh na svet in po grehu smrt... tako sta se božja milost

in dar v milosti enega človeka Jezusa Kristusa izlila nad množico v mnogo večjem izobilju« (Rimlj 5, 12, 15).

Po Adamu smo prejeli naravno življenje z izvirnim grehom in njegovimi posledicami, ki jih na sebi čutimo. Kristus pa nam po svetem krstu prinaša duhovno življenje v božjem otroštvu, nas povzove s seboj kot ude na telesu, kateremu je sam glava, ter nas dela deležne svoje velikonočne skrivnosti. »Zanesljiva je beseda: Če smo z njim umrli, bomo z njim tudi živeli; če trpimo, bomo z njim tudi kraljevali« (2 Tim 2, 11, 12).

S preudarkom in premislekom naj se bere drugo berilo pri zorni maši: »Ko se je razodela dobrotljivost in ljudomilost Boga, našega Odrešenika, nas je odrešil... po svojem usmiljenju v kopeli prejemanja in prenovljenja po Svetem Duhu. Na nas ga je obilno razil po Jezusu Kristusu, da bi po upanju postali dediči večnega življenja« (Tit 3, 4-7).

POMEN SV. DRUŽINE

Odrešenika smo dobili po sveti Družini. Po skrivnostnem božjem načrtu je bila Marija od vekovam izbrana za mater učlovečenega Boga. Božja volja je bila, da se je učlovečenje Sina božjega izvršilo na čudežen, deviški način. Devica je postala mati in rodila Sina, a ostala devica. Sveti Jožef, ki je bil pred postavo in svetom Marijin mož, je postal le čisti varuh Device in skrbni rednik Sinu božjega. In Jezus, božji Sin, je vse življenje posvetil češčenju nebeškega Očeta in odrešenju človeškega rodu.

Vse tri osebe svete nazareške družine so vsaka na svoj način vključene v delo odrešenja. Vse tri osebe so deviške, vse tri predstavljajo višek človeške popolnosti. Vse tri so v najbolj dovršeni meri izpolnile božji načrt.

So pa razlike med njimi: Jezus je Bog in človek v drugi božji osebi, Marija je bila kot božja Mati obvarovana izvirnega greha, poleg drugih milosti deležna tudi te, da je bila z dušo in telesom vzeta v nebesa, kjer vlada kot kraljica nebes in zemlje, sv. Jožef je kot krušni Jezusov oče in čisti varuh Device dosegel takšno osebno popolnost ali svetost, da more biti najlepši vzor vsem možem, tudi duhovnikom. Vsaka oseba svete Družine vabi vsakogar k posnenjanju.

Nobenega dvoma ni, da so osebe svete Družine mnogo trpele in se marsičemu odpovedale. Nego stoljubni Betlehem, Simeonova prerokba, beg v Egipt, dogodek z dvanajstletnim Jezusom v templju, Jožefova smrt, Marija zapuščena v Nazaretu, Jezusovo javno delovanje, njegovo trpljenje in nasilna smrt na križu pričajo o trpljenju članov svete Družine, a tudi o njeni zvestobi božjim načrtom. Ko bi naše krščanske družine bile bolj podobne sveti nazareški Družini, koliko več zadovoljstva, sreče in veselja bi imeli. Kako resnična je Jezusova beseda: »Če pšenično zrno ne pade v zemljo in ne umrje, ostane samo; če pa umrje, obrodi obilo sadu« (Jan 12, 24).

KNEZ MIRU

V sveti noči so angeli na betlehemskej poljanah kakor poroča evangelist Luka, prepevali: »Sla-va Bogu na višavah in na zemlji mir ljudem, ki so Bogu po volji.« V teh besedah je izrazen življenjski program novorojenega Kristusa Kralja. Prišel je, da vrne Bogu čast, ki mu jo je človek z gremom vzel. Poskrbel je za vse pogoge, da more vsak človek živeti v miru z Bogom in v soglasju s svojim bližnjim.

Mir je velika dobrina, za katero teže vsi ljudje. O miru moremo govoriti tam, kjer je vsak človek na svojem mestu, mu nihče ne krati njegovih pravic, pa tudi sam jih nikomur ne krati. Mir predpostavlja poznavanje in priznavanje dostojanstva človeške osebe, pri posamezniku in v skupnosti. V skupnosti, ki upošteva resnico, v kateri vlada pravica, vse člane pa med seboj povezuje dejava ljubezen.

Clovek more živeti v miru s svojim bližnjim samo, če živi v miru s svojim Bogom. »Brez vere v Boga, je dejal papež Pavel VI. v okrožnici »Napredek narodov«, »ni mogoče ustvariti miru v človeški družbi.« Papeževa beseda nam pomaga razvozlati vprašanje, zakaj imajo mednarodne konference tako malo uspeha.

Prav to spoznanje pa nam nalaže odgovornost: sodobni svet potrebuje Kristusa, Kneza miru. Krščanstvo še ni opravilo svojega poslanstva, nikakor še ne spada med staro šaro, ogromne naloge še stojijo pred nami. Moremo ponavljati Gospodovo besedo: »Želite je velika, delavcev pa-malo. Prosite torej Gospoda žetve, naj pošlje delavcev na svojo žetev! (Mt 9, 37, 38).

Herod spet mori nedolžne

Avtrijski parlament je z majhno večino izglasoval zakon, ki ukinja kazen za umor nerojenega otroka v roku prvih treh mesecov njegovega življenja. Državni zakon, ki ima dolžnost, da čuva nad pravicami človeka in jih ščiti, je v tem primeru postal zaščitnik krivice, zločina. Največja

pravica človeka je namreč pravica do življenja! Ščiti to pravico je zato prva dolžnost države in njenih zakonov. In čim slabotnejši je kdo, tem bolj mu mora država biti v pomoč.

Tukaj pa gre za najbolj slabotne, ki še niso rojeni in so tako povsem prepričeni milosti in nemilosti drugih. Edino, kar že imajo, namreč življenje, jim je sedaj v Avstriji v njih prvih treh mesecih od spopetja po zakonu dovoljeno vzeti; državni zakon dovoljuje, da jih njih lastni starši dajo ubiti, umoriti, zmrcvariti, razkosati ali zadušiti v telesu matere.

Nečast za avstrijsko državo je toliko večja, ko je parlament izglasoval nečloveški zakon, ker velja Avstrija za katoliško državo; to drži vsaj toliko, da je nje prebijalstvo nad 90 odstotkov katoliško. In prav Avstrija je prva država s katoliškim prebivalstvom, ki je uzakonila nekazovan splav, če seveda izvzamemo katoliške dežele pod komunizmom. Tako je bila znova potrjena stara trditev, da je večkrat »summum ius - summa iniuria«, kar pomeni, da more postati državni zakon tudi največja krivica.

Kakor več državni zakon človeka v vesti, tako ga tudi ne more razvezati moralnih dolžnosti. Tudi če ta zakon dovoljuje, da smeš ubiti otroka v prvih treh mesecih njegovega življenja, velja božja zavoved »Ne ubijaj!« kot doslej. Še več; sedaj so katolicani še posebno poklicani, da so neutrudni glasniki pete božje zapovedi in neustrašni branilci pravice nerojenih do življenja. To jim nalaga pripadnost Cerkvi, njih krščansko prepričanje in zlasti njih vest!

Nastop dr. Štroke v deželnem svetu

Ze skoro mesec dni sta v diskusiji — najprej v pristojni komisiji, nato še v deželnem svetu — obračun in proračun, ki ju je predložil deželni odbor Furlanije-Julijskih Benečij. To je prvi obračun, oz. proračun sedanjega odbora, katerega se stavlja Krščanska demokracija, italijanska socialistična stranka, italijanska socialdemokratska stranka ter italijanska republikanska stranka.

Novi odbor ima pravzaprav le nekaj mesecev dela za seboj, zato je povsem razumljivo, da je bil predvsem proračun precejšen kompromis med vladnimi strankami in pričakovanju dokončnega zavzetja stališč do najbolj perečih problemov, kar bo gotovo prišlo do izraza v bodočem deželjanju deželnega odbora.

Gledje deželnega odbora omenimo še, da ga je Slovenska skupnost seznanila z najvažnejšimi vprašanji slovenske narodnosti skupnosti v deželi. Ko so se omenjene stranke pogajale za novi odbor, je namreč Slovenska skupnost postala v vednosti njih tajništvo 11 točk, ki naj jih deželni odbor čimprej osvoji in reši v deželnem svetu same ali prek državnega parlamenta.

Ko bodo ti njeni predlogi osvojeni in tudi rešeni — je odločno pribilo vodstvo Slovenske skupnosti — bodo lahko tudi vladne stranke v deželnem odboru prejele politično in upravno podporo Slovenske skupnosti, dokler se to ne bo zgodilo, pa bo Slovenska skupnost kritična in samostojna v svojem delovanju v okviru deželnega sveta.

ANTIFASIZEM SAMO NA PAPIRJU

To odločno in modro stališče Slovenske skupnosti je njen deželni zastopnik dr. Štoka ponovno potrdil v svojem daljšem govoru, ki ga je imel 10. decembra v deželnem svetu, ko je obravnaval letošnji obračun, oz. proračun. V svojem govoru je dr. Štoka izšel iz predpostavke, da nismo Slovenci v deželi še danes urejeni svojih problemov, tako kot nam to zagotavljajo razne listine, od ustave do listine o človekovih pravicah, ki jo je sprejela skupščina Združenih narodov točno pred 25 leti.

Ne samo to, je dodal še dr. Štoka, ampak dejstvo, da je danes v modi lepo govorjenje o slovenskih problemih, manj pa vidimo lepih dejanj, nam daje razumeti, da je včasih antifašizem tako imenovanih strank ustavnega loka bolj na papirju, saj vidimo, da ne napravijo vsedržavne italijanske stranke vsega, kar bi morale napraviti za Slovence, če bi bile povsem antifašističnega duha.

RAZLASCANJE

V nadaljevanju svojega nastopa je slovenski deželni svetovalec govoril o mnogih problemih, ki so za narodnostno skupnost posebej važni: tako je govoril o razlaščanju in problemih, ki jih ta pojavi prinaša vsaki manjšini, še toliko bolj slovenski narodnostni skupnosti, ki nima pač obširnega ozemlja, na katerem bi bili Slovenci lahko gospodarsko in socialno enakopravni državljanom večinskega naroda. Omenil je problem, ki jih prima razlaščanje v dolinsko-miljski občini (osapska dolina in druga), razlaščanje v Standrežu itd. Dejal je, da je bilo v preteklosti ogromno razlastitev izvršenih brez potrebe in nujne in kot primer navedel tržaško industrijsko cono ter letališče pri Standrežu, ki danes služi le peščici ljudi. Ta zemljišča bi danes morali vrniti slovenskim lastnikom. Pozval je deželo, nato bo budna in občutljiva, ko gre za razlastitve, oz. zasedbo zemljišč, drugače bo moral slovenski lastnik poseči po vse bolj učinkovitejših sredstvih, tudi prek mednarodnih forumov.

PODPORA SLOVENSKIM ORGANIZACIJAM

Dr. Štoka je nato pozval deželni odbor, naj daje primernejše prispevke slovenskemu tisku v zamejstvu ter kulturnim, športnim, ekonomskim, socialnim in verskim organizacijam, saj živijo ta društva v poselih zgodovinskih razmerah in opravljajo posebne naloge pri ohranjanju slovenskega življa. Pri tem je treba stalno imeti pred očmi vse žrtve, ki so jih ta društva prestala za časa fašizma, čigar posledice so še danes vidne.

Deželni svetovalec Slovenske skupnosti je nato govoril o potrebi, ki jo čutijo Slovenci v deželi po televizijskih oddajah v slovenskem jeziku in pozval odbor, naj v tem smislu še in še posreduje pri osrednji vladi. Obravnaval je nato problem gorskih skupnosti, zahteval, naj s posebnimi zakonom urstvijo v gorske skupnosti tudi občino Zgonik ter delno občino Devin-Nabrežina; zahteval je od deželnega odbora, naj

omogoči uporabo slovenščine v organih gorskih skupnosti, kar je za Slovence bistvene važnosti.

Ob koncu svojega govora je dr. Štoka še apeliral na deželni odbor, naj vendar enkrat uredi vprašanje deželnega urada za slovenska vprašanja, tako kot to predvideva deželni zakon iz leta 1966.

Naš svetovalec je predložil tudi štiri resolucije, in sicer o zahtevi po televizijskih slovenskih oddajah, po uradu, ki naj bi v okviru deželnega odbora sledil problemom slovenske skupnosti, po izdatnejših deželnih prispevkih slovenskemu tisku in slovenskim organizacijam ter o zahtevi po uporabi slovenskega jezika v gorskih skupnostih.

Deželni odbor je sprejel štiri resolucije Slovenske skupnosti. V svoji glasovalni izjavi je dr. Štoka utemeljil politično stališče Slovenske skupnosti v deželnem svetu in dejal, da se bo slednja vzdržala glede deželnega obračuna in proračuna, ker pač niso slovenska vprašanja še zdaj rešena tako, kot to predlaga Slovenska skupnost.

Za tiskovni sklad Katol. glasa: N. N., Gorica, 50.000 lir.

Za popravilo cerkve v Vukovem: N. N., Trst, 5.000 lir.

Cerkev Kristusovega rojstva v Betlehemu ob polnočni maši na božič

Consortium musicum v Katoliškem domu v Gorici

V nedeljo 16. decembra je bil v Katoliškem domu koncert znanega slovenskega ansambla Consortium musicum iz Ljubljane. O kvalitetah in pomenu tega ansambla za našo glasbeno ustvarjalnost smo že mnogo brali; slišali smo plošče iz zbirke Musica sacra slovenica; ljubljanski umetniki so že večkrat bili v Gorici in vsakokrat so bili deležni splošnega odobravanja.

V nedeljo 16. decembra so prvič nastopili v Katoliškem domu; s tem so hoteli svoj nastop pokloniti slovenski zamejsci skupnosti prav v središču mesta, v slovenski dvorani. Consortium musicum se je predstavil s štirimi kantatami, ki niso bile še nikoli izvajane.

Prva na programu je bila »Sončna pesem sv. Frančiška«, znana po svoji topli vsebinski globini in preprosti obliki. Skladatelj Stanko Premrl je to pesem sestavil v ravno tako preprosti obliki, kar je občutiti skozi vso kantato zaradi narodnih motivov. Zelo učinkovita sta bila solista, zlasti še basist Jože Stabej, ki je s svojim polnim in toplim glasom očaral. Močno je bil zbor nekoliko prešibak in premočno izrazit.

Večno skupnost in boljšo zlustom je zbor pokazal v drugi kantati, v »Ravbarju«, ki jo je zložil Matija Tomc. Ni zpora ali sploh Slovence, ki bi mu ne bilo znano ime tega skladatelja ter njegova dela svetne in cerkvene vsebine. Zelo pomembne so njegove prirede slovenskih ljudskih pesmi; odlikuje jih oblikovna in vsebinska dovršenost.

»Ravbar« vsebuje tudi narodne napeve, ki so zliti v umetniško celoto. Delo je bilo v nedeljo prvič izvedeno; sam skladatelj nas je počastil s svojo prisotnostjo. Kantato je prisrčno podal mešani zbor in že omenjeni basist; pri klavirju je spremjal Tomaž Kranjc.

Ce je prvi del programa bil »slovenski«, je bil drugi »češki«. Ljubljanski ansambel je namreč izvajal dve kantati češkega skladatelja Bohuslava Martinuha. Prva je nosila naslov »Očiščevanje studencev«, pesnile Miloslava Bureša o pomladnih običajih v češko moravskem hribovju. To je neke vrste Martinuhev poklon svoji domovini, obuditev dragih spominov na rodno zemljo, ko je skladatelj bil v tujini. Delo prepletajo narodni motivi v značilnem slogu sinkopiranih vzporednih sekst.

Kantato je mojstrsko podajal ženski zbor, ki je spremiljalo soliste. Sopranistka Zlata Ognjanovič je občuteno podala svojo vlogo; njen sveži glas je milo poudarjal vsebinsko besedila. To svežino je po drugi strani dopolnil mehkoknji alt Milko Evtimove. Pri izvajanju te kantate so sodelovali še Jože Stabej, recitator in štirje instrumentalisti.

Zadnje delo na sporednu je bila »Legenda iz krompirjevčevega dima«. To delo je Martinu, prav tako na besedilo Miloslava Bureša, zložil v Rimu leta 1956. Legenda pripoveduje o Materi božji, ki je stopila z oltarja, da bi zaživel s kmečkimi ljudmi. Besedilo je preprosto, ljudska prijetno in istočasno zelo globoko. Pri tem delu je Martinu uporabil ljudske instrumente in češke narodne motive.

Izvajali so kantato že omenjeni solisti z mešanim zborom, ki se je pri tem delu verjetno najbolje izrazil. Poudariti pa je treba še osebnost dr. Mirka Cudermana, ki je koncert skrbno vodil. Predvsem je prepričalo njegovo poznanje predvajanih tekstop ter njegova gotovost v zanosu interpretacijske elegantnosti.

Nedeljski koncert je dokazal, da so podobne pobude koristne. Istočasno pa so zagotovila za kulturno rast med našimi ljudmi. Društvo »Mirko Filej«, ki je ta nastop omogočilo, moramo izreči vse priznanje, da je do tega uspelega nastopa prišlo.

S TRŽAŠKEGA

Slovenski oktet v Trstu

V okviru repertoarja Glasbene matice v Trstu za koncertno sezono 1973-74 je nastopil v petek 14. decembra v Kulturnem domu vedno uspešni in za občinstvo privlačni Slovenski oktet iz Ljubljane. Kako zelo ga naši ljudje cenijo, priča dejstvo, da so bila vsa mesta v dvorani že pet dni pred nastopom zborna razprodana.

Clani zborna so se predstavili z novim programom, ki je obsegal 20 pesmi. Slovenskih je bilo le sedem, ostale so bile iz zakladnice raznih narodov; celo ena japonska je bila med njimi.

V prvih skupinah je najbolj ugajala Schubertova v Božičevi priredbi »Ave Maria«, v drugi pa ruska ljudska »Teče voda, teče«, pri kateri je kot solist prisel zlasti do izraza tenorist Jože Kores. Pevci so dodali še tri pesmi ter nastop zaključili z vedno učinkovito »Ribniško«.

Nastopa sta se udeležila tudi dva komponista, katerih dela so pevci predvajali: Rado Simoniti, ki je bil zastopan s pesmijo »Buskelce« ter Ubald Vrabec, od katerega je bila njegova priredba slovenske ljudske »Luna lunica«.

Ob zaključku prvega dela koncerta je predstavnik Zveze kulturno-prosvetnih organizacij Slovenije Marjan Gabrijelčič povabil občinstvo, da je imenovana zveza izdala zbirko zborovskih pesmi Ubalta Vrabca pod naslovom »Izbrani zbori«. Obenem je skladatelju čestital na uspehu. Čestitke mu je izrekel tudi prof. Peter Lipar v imenu slovenskih pevovodij, predstavnik Slovenskega oktetra Tone Kozlevčar pa mu je v znak priznanja poklonil sliko oktetja s posvetilom.

Ljudje

Majda Sancin je diplomirala na literarni fakulteti v Trstu.

Naš rojak Robert Daneu iz Sv. Križa pri Trstu se je udeležil veseljavnega fotografike tečaja, ki ga je priredila zvezna revija »Epoca« iz Milana o ekološkem problemu (o onesnaženju okolja). Uredništvo je prejelo 2.000 fotografiskih posnetkov, od katerih je 50 odbralo za nagrado. Robert Daneu je dosegel izredno visoko oceno. Bil je četrti in prejel srebrno kolajno v priznanju za fotografijo, ki kaže nekaj gorečih borov, katere je zajel ogenj v suhi dobi našega Krasa. Revija je sliko tudi objavila.

Večer rezijanskih pravljic

Ob izidu knjige »Zverinice iz Rezije« je bil v torek 11. decembra v Slovenskem klubu v ul. Gepa večer rezijanskih pravljic, na katerem sta ljudski pravljičarki Dorina Čunkina in Jelica »V borovičju« pripovedovali rezijanske pravljice. Rezijansko narečje je bilo doživetje za ljubitelje slovenske besede. Na večeru je znani etnograf Milko Matičetov, ki je sam zbral v Reziji nad 3.000 pravljic, prikazal polem ljudskih pravljic.

Knjiga »Zverinice iz Rezije« je zbirka 60 rezijanskih pravljic. Založili sta jo Mladinska knjiga in Založništvo tržaškega tiska.

Ciklus predavanj

Narodna in študijska knjižnica v Trstu je pripravila ciklus predavanj o umetnosti na Slovenskem. Predavanja bodo v Kulturnem domu od januarja do aprila, predavalci pa bodo priznani strokovnjaki. Spored je naslednji: dr. Marjan Zadnikar bo predaval 16. januarja o romantiki na Slovenskem, nato bo dr. Emilian Cevc govoril o gotiki, dr. Nace Šumi o baroku, prof. Anica Cevc o slikarstvu 19. stoletja, dr. Breda Misia pa o slikarstvu od impresionizma do prve svetovne vojne. Ciklus bo zaključilo predavanje o sodobni umetnosti na Slovenskem.

Premiera Ljudskega odra SSG

Prva premiera letosne sezone Ljudskega odra SSG je bila v kino dvorani v Bazovici v soboto 15. decembra. Ljudski oder je uprizoril enodejanki »Mutasti muzikant« in »Ne kliči vraga!« tržaškega komediografa Jake Štroke, ki je živel ob začetku stoletja. Deli nimata velikih umetniških ambicij, sta burki, ki hočeta le zavajati občinstvo. To jima je tudi uspelo, saj je bilo v dvorani mnogo smeha. Za sluga gre komičnim situacijam in likom, ki jih je ustvaril Štroke, a tudi igralcem SSG, ki so se dobro vživel v vlogi. Za režijo je poskrbel Adrijan Rustja.

Knjige Goriške Mohorjeve družbe so izšle

Pojdimo še mi v Betlehem!

Deški zbor med božično procesijo v Betlehemu

Mesto Betlehem, kar pomeni »Hiša kruhov«, ima zelo slikovito lego. Naslonjen na rob izredno rodotvorne ravnice sredi gorate Judeje je obdan ob skrbno obdelanih polj, oljčnih nasadov, vrtov in pašnikov.

Ta ravnica je bila prav tako rodotvorna že v času Rute, ko je šla nabirat osipljeno žito na Boozovem polju ali v času pastirja Davida, ki je na njem preživil svojo mladost. V bližini je grob Rahele, ljubljene Jakobove žene.

Toda Betlehem ni znan po svetu zaradi gori omenjenih imen. Velik je zato, ker se je v njem rodil Bog, ki je postal človek. Nad krajem Jezusovega rojstva se dviga cerkev, ki jo je dal zgraditi že leta 326 Konstantin Veliki, cesar Justinian jo je pa v 6. stoletju obnovil. Preživel je vse burne čase: vodor Perzijev, Egičanov, Seldžukov in Mamelukov. Ostala je edino svetišče v Sveti deželi, ki ni bilo nikdar porušeno.

Ob tej cerkvi je druga cerkev, posvečena sv. Katarini. Tu ima katoliški patriarh polnočno sv. mašo v božični noči. Nato se razvije procesija v kraju, v votlini, kjer je bil Jezus rojen.

Protestanti obhajajo Jezusovo rojstvo na »Pastirskih poljanah« nekoliko ven iz Betlehema, anglikanci pa na dvorišču pravoslavne cerkve. Vzhodne veroizpovedi: Grki, Rusi, Sirci, Kaldejci, Abeinci in Maroniti obhajajo božič 13 dni kasneje, ker se držijo še starega julijanskega koledarja.

Obredi svetega večera se prično v katoliški verski skupnosti že 24. decembra ob eni popoldne. Tedaj gre na pot iz Jeruzalema slovesna procesija, ki ji načeluje jeruzalemski patriarh. Pot do Betlehema je dolga 16 km.

Blizu Rahelinega groba nekoliko ven iz Betlehema pozdravijo patriarha zastopniki družin, ki imajo že 300 let pravico, da ga pospremijo v mesto. Tako prispe procesija na Trg jasli. Tu pride procesiji nasproti druga skupina, ki se je zbrala v baziliki Kristusovega rojstva. Ob vhodu v cerkev svete Katarine navzoči zapojejo »Hvaljen Gospod, Izraelov Bog«, čemur sledijo slovesne večernice.

Ob 10. uri zvečer se oglašajo zvonovi, ob 11. uri pa se prične slovesno prepevanje psalmov in slavoslovov. Ob zaključku točno opolnoči prične patriarch sv. mašo.

MUSLIMANSKI SUDAN ohranja bisere krščanske umetnosti

Na skrajnem severu Sudana, prav ob egiptovski meji, se nahaja Nubija, ena izmed dežel sudanske države. Na tem ozemlju je pred približno 800 leti — med 6. in 14. stoletjem — cvetelo bogato krščansko življenje; danes žive tu v glavnem le muslimani. Tu so prišle na dan neslutene freske iz starokrščanskih dobe tega področja, kar je vredno spoznati.

Tedanji nubijski kristjani so zgradili svoje cerkve ter jih okrasili s freskami po bizantinskem slogu, toda po 14. stoletju so kristjani praktično izginili in je polagoma peseck pokril mesta in vasi. Šele zadnja leta so prišle na dan izkopanine ter so se tako odkrila, med drugim, prva krščanska svetišča s freskami vred, ki so presenetile zgodovinarje in arheologe. Po mnenju strokovnjakov gre za najboljšo zbirko starokrščanskih slik na svetu.

Te freske so prenesli v sudanski državnemu muzeju. Ko je sudanski predsednik Nu-meiri odprl razstavo, je sam izjavil: »Moram priznati, da je naš narodni muzej pretežno krščanski muzej.«

Med vsemi kraljev čudovita freska Rojstvo iz Farasa (glej sliko) iz 10. stoletja je čudežno nedotaknjena. To je brez dvoma največji umotvor celotne starokrščanske umetnosti. Slika so odkrili v katedrali mesta Faras, nekdajnega glavnega mesta Južne Nubije. Kakor ostala mesta, je tudi to postalo žrtev puščave in je bilo zapuščeno že v 13. stoletju.

Ščasoma so prišle na dan še druge freske, v glavnem Rojstva, v drugih nubijskih mestih. Na primer Rojstvo iz Abd-el-garderja (ime vasice), ki je sicer starejše od Rojstva iz Farasa, po vsej verjetnosti iz 13. stoletja, a je oblikovno manjša in precej zbledela.

Kot oklepaj naj navedem sledečo misel. Naše znanje se vrati na splošno okrog evropske ali latinske kulture, ostalim, ki niso nič manj pomembne ali celo presegajo »našo« kulturo, komaj sledimo.

Vrnimo se na naš pogovor! Jaslice namreč vsebujejo ime sv. Frančiška, o katerem pravimo, da jih je prvi »postavil«. Pa zemo danes, da so v neki afriški deželi slike jaslice ali kakor sedaj označujemo Rojstvo visoke zgodovinske in umetniške vrednosti nekaj stoletij pred sv. Frančiškom.

Verjetno so v bizantinskem svetu že obstajale podobne slike še pred nubijskimi, toda če so bile, nimamo do sedaj nikakega sledu o njih. Za danes veljajo te nubijske freske kot največja in najstarejša zbirka jaslic, obstoječih na svetu.

V nubijskih cerkvah so imele jaslice oziroma freske z motivom jaslic svoje stalno mesto in sicer na levih steni pri severnih vratih, namenjene, tako se zdi, le ženskam. Te freske prikazujejo vse zgodovinske elemente, kakor jih omenja evangelij; kot rečeno po bizantinskem slogu, prikrojene na nubijski značaj.

Oglejmo si sedaj najvažnejšo sliko, znamenito Rojstvo iz Farasa. Bogorodica, odelata v bogatem plašču kakor kraljica, je naslonjena na postelji, podobni tronu, ki ima

ob vzglavlju na vrhu tri križe. Postelja je okrašena po še današnji šegi pri sudanskih velikaših. Marijin obraz je materinski in kraljevski obenem, iz katerega odseva preprostost in veličanstvo. Na glavi nosi tipično nubijsko krono, kakor so jo nosile nubijske kraljice; od glave se odvija tančica, ki ji pokriva ramena. Ona je glavna oseba na tej sliki.

Na njeni desnici, na visokih jaslih (označenih z grško besedo) leži Dete v tipični tuniki, kot jih še sedaj nosijo sudanski otroci. Ob njem sta osliček in vol (karakteristični sudanski vol). Ob Marijinem vnožju je sv. Jožef, ki v tem primeru zre v čudovito skrivnost. V drugih freskah pred 10. stoletjem je Jožef prikazan kot sedeči mladenič, s pogledom polnim miline.

Ob Mariji stoji nadangel Gabriel, nadalje še nadangela Rafael in Mihael. Angel Gabriel, kot božji sel, ima vedno častno mesto v teh slikah.

V zgornjem delu freske so naslikani anđeli, ki letijo, razen dveh. Čudno, freska ima le dva pastirja, oblečena po šegi nomadskih pastirjev severnega Sudana. Edinstveno je to, da imata oba označeno ime: Arnias in Lekotes. Tako se ponavlja v vseh nubijskih freskah. Obraza sta jima rdečerjava, verjetno podobna polti Nubijev. Oba pastirja sta tako živo prikazana kot da bi se pogovarjala: »Kje ga

bova našla?«, drugi pa kaže z roko: »Tam.«

Levi kot zgoraj je običajni prostor za Tri kralje, tokrat na konju. Vsak ima napisano svoje ime: Melchior, Balytora (naš Boltežar) in Tadasja (namesto Gasperja).

Niso vse nubijske freske z motivom Rojstva velike in zanimive ter dobro ohranjene. Toda tudi pri manj pomembnih slikarjih opazimo isti duh: prikazati bodo v podobi v celoti kakor v posameznih figurah plastičnost, dramatičnost in nebesko milino.

Kakor sami opazimo, če si dobro ogledamo Rojstvo iz Farasa, je videti tu že določeno zrelost. Zasledimo jasen opisni realizem, to se pravi zvestobo zgodovinskemu dogodku, »soblečenem« s krajevno zgodovino. V tej sliki je torej zrela umetnost, vse je prikazano v čudoviti harmoniji. Po navadi tiste dobe se je avtor podpisal s tem, da je naslikal sebe, globoko sklonjenega pred tronom Bogorodice.

Danes, po že tisoč letih, odkar obstaja ta slika, damo temu neznanemu, a brez dvoma velikemu umetniku, iskreno priznanje: njegova freska, ki je kljubovala času in naravnim neprilikam, je danes slikovita priča velike umetnosti dobe in tistega kraja, obenem pa življenjskosti krščanstva tistega časa.

Dušan Jakomin

ZVEZA SLOVENSKE KATOLIŠKE PROSVETE V GORICI

vošči vsem včlanjenim društvom, organizacijam in pevskim društvom kakor tudi vsem, ki njeni prosvetno in kulturno delo z ljubeznijo in naklonjenostjo spremljajo ter podpirajo

KRŠČANSKO DOŽIVETE PRAZNIKE GOSPODOVEGA ROJSTVA

v novem letu pa božji blagoslov, zdravje in mnogo dobre volje pri delu za moralno in narodno poglobitev ter osveščenje naše slovenske družine v zamejstvu.

Mednarodni sklad „Lačni otrok“

Božični prazniki naj nas spomnijo tudi na usodo otrok po svetu, zlasti na usodo številnih otrok, ki v Tretjem svetu umirajo od lakovite.

Ko bodo naši otroci uživali številne dobrote ob božičnem drevescu in jaslicah, ne pozabimo, da so milijoni in milijoni otrok, ki ne bodo imeli niti koščka kruha ali prgišča riža, da bi si utesili lakoto.

Problem gladajoče dece po svetu je danes svetovni problem. Tudi Organizacija združenih narodov je postala nanj pozorna. Katoliška Cerkev pa ima še bolj kot OZN posluh za lačno deco. Njena ustanova »Caritas«, s podružnicami

povsod po svetu, nabira prispevke za lačne otroke in jih deli, kjer je potreba največja.

Med pobudami za pomoč otrokom, ki so zrastle v katoliških vrstah, velja omeniti na poseben način mednarodni sklad »Lačni otrok«, ki ga je ustanovil inž. Vladimir Paleček v Jugoslaviji leta 1969. Tega moža je močno prizadelo dejstvo, da je na svetu toliko ljudi, ki trpijo pomanjkanje, posebno otroci. Mislim je, kako bi jim pomagal. Pa je prišel na misel, da bi ustanovil poseben mednarodni sklad za pomoč otrokom, mednarodni fond »Gladno dijet«.

Začel je s pripravljalno akcijo in obiskal številne odgovorne ljudi po vsej Jugoslaviji od Skopja do Ljubljane. Obrnil se je na politike, voditelje Rdečega križa, cerkvene osebnosti, znanstvenike, gospodarstvenike. Res mu je uspelo, da je številne pridobil za svojo zamisel. V juniju 1969 je bil v Zagrebu na sedežu Jugoslovanske akademije znanosti in umetnosti ustanovni občni zbor. Navzoče so bile osebnosti iz najrazličnejših skupnosti: dr. Pavle Gregorič, predsednik Jugoslovanskega rdečega križa, dr. Frane Franić, nadškof v Splitu, Veljko Bulajić, filmski režiser, potem še češkoslovaški konzul v Zagrebu, ameriški konzul, razni časnikarji, univerzitetni profesorji in številni drugi. Pristanek je dal tudi maršal Tito z Jovanko. Iz njegovega kabineta so pisali:

»Obveščamo vas, da sta tovariš predsednik in tovarišica Jovanka Broz seznanjena z vašim gibanjem za pomoč gladajočim na svetu. Ta človečanska pobuda, ki ste jo začeli, zasluži vso pozornost in podporo vseh naših ljudi in družbenopolitičnih organizacij... Človečanski akciji »Gladno dijet« želimo mnogo uspeha. Istočasno vas obveščamo, da tovariš predsednik in tovarišica Jovanka Broz, zaradi drugih obveznosti, ne moreta sprejeti vašega vabila in se udeležiti ustanovnega občnega zbora med-

Velika umetnina in obenem dragocen zgodovinski dokument je čudovita freska Kristusovega rojstva v nubijskem mestu Faras

(se nadaljuje na str. 4)

Po kartuzijanskih sledovih...

Bujno rastlinje se bohoti v žarkih pekočega toskanskega sonca. Palme, oljke, lovor, pa še rožmarin in bršljan — vse to pestro obkroža marmornat križni hodnik, ki komaj brani obiskovalca pred nezno-sno vročino. Tam v sredini, malo zaraščen in nebogljiv, vendar razkošen curlja vodomet. V obliki žrela štirih levjih podobevangelistov. Komaj človek prehodi nekaj metrov po teh vrtnih ogradah, že se ga polasti želja, da bi se skril v notranje zavetje kararskega marmorja in seveda še bolj tihega miru, ki tu obdaja vsakogar — občasnega turista in strogega meniga.

Razkošna je starodavna kartuzija, ki stoji pod samimi oljčnimi gaji v varnem gorskem zavetju v obliki amfiteatra in negibno gleda predse. Gotovo motri pod seboj veličino nekdanje pomorske republike, ki še danes privlačuje množice obiskovalcev, ne zaradi orientalskega blaga ali dišav, ki so jih nekoč prevažale srednjeveške ladje, pač pa zaradi visečega stolpa in umetniških mozaikov ter podob, ki krase še vedno bajno katedralo. Kartuzija je danes le še spomenik nekdanji slave in globoke povezave med tam živečim ljudstvom in verskim življenjem za njenimi zidovi, ki se že praznijo...

* * *

»Stat Crux dum volvitur orbis« — to je vodilna misel, ki jo izpovedujejo redovni bratje sv. Bruna. Kartuzija je dom tihote in zbranosti, pa tudi dom odgoviedi in trte. Menih in brat se tu v vsakdanjem poniznem in skromnem, a rednem in prav sistematičnem delu izpopolnjujeta v dobrem in s tem oblikujeta svojo in sobratov osebnost. Strogost in disciplina sta neizprosni, a morda tudi prijetni. V celici se odvija vsakdanje življenje, med korom, kapelo in cerkvijo se plete tanka nit družabnosti, ki je vedno umerjena in zadržana. Za sodobni svet gotovo še preveč. Sicer pa kartuzija ne pozna pojma sodobnosti, ali bolje, ne obtežuje jo časovna pogojenost.

* * *

Obiskovalca gotovo presune na eni strani bogata zunanjost mogočne kartuzije, ko srednjeveški in renesančni menci, od Medičejcev do habšurških velikih vojvod niso štedili z darovi in materialnimi blagari. To pa gotovo ne ubije duha kartuzijanskega meniga, ki je tu živel do pred kratkim in potrežljivo gojil »pisane cvetke in trate«, kot piše asiški pesnik. Kot nekdaj ob ustanovitvi redovne skupnosti v zamaknjeni divini Grande Chartreuse, se tudi danes ob šumu nadležnih motorjev in obiskovanju radovednih turistov menihova spokojnost ne skali. Morda se še bolj utrdi v prepričanju, da je le za temi zidovi njegova sreča.

* * *

Ko beli menih pospremi obiskovalca v spodnje prostore velikega samostana, se odprejo nova obzorja: zlasti kulturnemu popotniku. Smo v biblioteki, tej edinstveni kulturni oazi, ki ohranja v arhivskem delu dokumente od davnega desetega stoletja sem, ko že prepercere pergamente nemno pričajo o darovih grofice Matilde ali o italskem kralju Berengariju in njegovih donacijah!...

Še bolj pa obstane obiskovalec ob pogledu na umetniško oblikovane debele zvezke, antifonarije, ki še danes v živih barvah in lepo izdelani pisavi hranijo gregorijanske melodije, ki so v kartuzianskih samostanih edina dovoljena glasba...

* * *

Sonce že pada na pred nami v daljni

ležeče zgodovinsko mesto, ki se je v stoletjih sicer oddaljilo od morja in danes je debelo obzidje priča o zunanji vojaški slavi nekdanje državice. Raz balkon kartuzije je pogled čudovit. Beli menih pospremi po veličastnem stopnišču svoje goste proti izhodu. Vrata kartuzije se zanj zapro in spet se ves zatopi v samoto lastnega redovnega življenja. Niti noč ne prinese popolnega počinka, saj ima tudi v nočnem miru ure za meditacijo in molitev.

Kdo pa je ta beli menih? V toskanskih kartuzijah pod oljkami in zelenim apeninskim svetom se je naselil s slovenske zemlje. Se danes, po mnogih desetletjih sameote in odmaknjeno od sveta sploh je ohranil neskajeno domačo gorivo in zavest. Slovenska pesem je morda prvič donela tudi za zidovi slavne kartuzije in prinesla novo duhovno izkušnjo samotnemu belemu očetu.

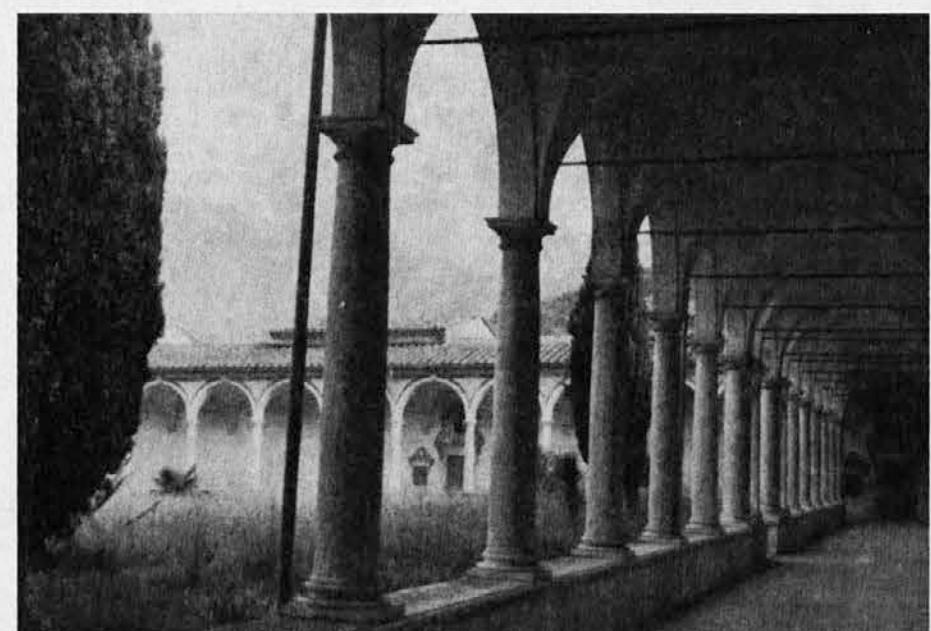
* * *

Avto je drvel po izredno prometni žili proti drugemu toskanskemu srednjeveškemu mestu. Iz daljave je že Lucca molila svoje značilne stolpe in zvonike, ko je pot popeljala še v drugo, matično kartuzijo, ki se ne bohoti v razkošni zunanjosti kot prejšnja. Krasi pa jo zelena pokrajina vse naokrog, mir pa zagotavlja nemoteno zbranost številne redovne skupnosti, ki je sprejela medse tudi slovenskega meniga. Pater prior z domačnostjo pogosti svoje goste, in že se v prijetni atmosferi razvije pogovor, ki mu botruje tudi pater prokurator. Vsak menih — oče ali brat — kaže enako zavzetost do obiskovalca, ki ga morda še zdaj pa zdaj prestraši na dolgem križnem hodniku v črno kuto in kapuco zaviti menih-novinec, ki se je klub trem doktoratom odločil za odmik svetu. Tudi tu pestrost narodov in tradicij, od kolumbijskega vrtnarja, ki z ljubezni deli rožam »vodo, sestrico našo, ki... je ponizna in čista« do etiopskega patra, ki z velikim nasmehom spremila obiskovalca in rad pozira v slovesni opremi ob notranjem vodnjaku. Vse to pa ne predstavlja kakšne ekshibicije, temveč je le izraz skoraj otroško navdušene narave samotnih, a vedrih prebivalcev kartuzije.

* * *

Težko je zabrisati vtise in spomine podobnega obiska. Morda se ti prav v svoji enkratnosti še bolj trajneje vselijo v človeka, ki je zaradi vsakdanjega ritma in življenja obsojen na to, da ga pogoltna šum in ropot (civilizirane) družbe.

Peregrinus

Betlehemska gostilničar

Vem, zaničujete me. Saj me že vsi zaničujejo. Toda dajte, pustite mi, da vam razložim, zakaj sem tako ravnal. Tisti dan je bila moja hiša oblegana. Bilo je ljudsko šteje. Ali veste, kaj se to pravi? Vsak je moral v rodno mesto svojih prednikov. Betlehem pač ni bil kako neznatno mestec v Palestini! Seveda, z vašimi ogromnimi naselji Betlehema le ne morem primerjati. Toda vedite, da takrat ni bilo še turizma, avtomobilov. Ni bilo hotelov, kjer bi si mogel človek po telefonu rezervirati sobo. Kdor je prišel prvi, je dobil najboljšo sobo. Jasno, če je imel s čim plačati!

Vidite, tudi takrat smo bili v poslovnih stvareh prebrisani. V tem nismo nič zastajali za vami. Iz Betlehema so izvirale mnoge imenitne družine. Iz Betlehema, mesta kralja Davida!

Bogati Jeroboam je že prej poslat služabnika, da je najel sobe za ves njegov rod. Bil sem preščen, ko sem sprejel tega njegovega sla. Le predstavljajte si, kako imenitna reklama za moje gostišče! Prišel je še Abija iz Tira. Tu je bil Izmael, sin bogatega Natanaela. Pri meni se je ustavil še Petah, o katerem šušljajo, da je pri Herodu kuhan in pečen.

In spodaj na dvorišču... Se prešteti nisem mogel ljudi, ki so tam spodaj postavili šotor. S kamelami in osli so priselište družine. Med njimi so bili tudi ubogi.

To vam je bil pravi semenj! Mnogi se že leta in leta niso videli. Vedeti morale, da so potomci enega in istega rodu razkopljeni po različnih krajev Palestine in izven nje.

Za te nenavadne ljudi se nisem dosti zmenil. Saj poznate to rajo: če jim ponudiš prst, zgrabijo za roko. Če hočeš biti z njimi prijazen, se jih ne otreseš več. Hlapcem sem naročil, naj se le potrudijo, da noben prostor ne bi ostal neizrabljen!

Tedaj me je žena pocukala za rokav in me potegnila vstran. »Ti, spodaj sta dva mlada človeka in prosita, če bi smela priči gor.«

»Naj prideta,« sem odvrnil ravnodušno. »Toda tam spodaj ni več prostora in poleg tega...« žena je prenehala.

»Kaj poleg tega?«

... žena pričakuje otroka. Brez pogojno rabi sobo. Vsak čas se lahko zgodi.«

»Kaj? od jeze sem kar zadržal dih. Mar je naša hiša porodnišnica? Meniš, da bom vrgel na cesto bogatega Jeroboama?«

V moji roki je topel in svetel počival zlatnik, ki mi ga je dal Jeroboam.

»Žena, ali naj rečem: "Jeroboam, dajte,

storite uslugo, odstopite sobo! Tu je neka bodoča manica!« Ha, ha! Ta bi bila lepa! In udaril sem se po stegnih. »Duhovita si! Ko pa sem videl njen resni obraz, sem rekel: »Dragica, saj sama vidiš, da je popolnoma nemogoč!«

»Lahko bi jima prepustila najino sobo,« je poskušala še enkrat, »saj tako vso nočne bova mogla zatisniti oči zaradi tega hrupa.«

»Tako, najino sobo, najino sobo...« sem se ji pačil. »Najino sobo za take smeti, ki se ti poberejo bogovekod!«

»Videti sta revna. Žena je zelo mlada.«

Priznam, kar sem rekel potem, ni bilo prav. Toda vprašam vas: ali vam še nikoli niso popustili živeči? Kaj bi pa bilo, če bi bili še mi poslovni ljudi rahločutni! Kajne, razumete me. V tej stvari se svet nič spremeni. Moja žena se je branila pred mojim dvoumnim posmehovanjem. Branila je mladi par, kakor da bi ta dva človeka že dolgo poznala. To me je spet spravilo v bes. »Odkod pa veš, da imamo opravila s poštenima človekom, kaj?« sem jo vprašal.

Odgovorila je: »Moj materinski čut mi takoj pove.«

»Ti in tvoji čuti,« sem se moral smejeti, da sem se od smeja držal za trebuh. »Samo dejstva nekaj pomenijo. Dejstva, žena, si razumela!«

V moji roki je topel in svetel počival zlatnik.

Od sosednje mize je zaklical Abija: »Vina!«

»Tak pojdi že, no! sem dejal ženi. »Cemu neki me zadržuješ s temi umazanimi revnimi cunjam?« Se se ni zganila, zato sem ji dejal v šali: »Zaradi mene ju lahko pošljši v hlev na našem pašniku. Tam ne bosta nikogar motila.«

To sem mislil predvsem kot posrečeno šalo. Nekaj pa tudi zares. Bil sem kar vesel, da sem tako hitro našel odlično rešitev: »Seveda, v hlev! Tam je dovolj prostora in tople je zadost. Daj, pošlj si tedaj v hlev.« In šel sem proč, da bi svoje odlične goste postregel z vinom. Moj Bog, za kaj vse mora človek skrbeti!

Morate priznati, da ste v tem oziru vi danes na boljšem. Ko bi prišel pred vrata kak tak par, bi ga poslali naravnost na socialni urad in bi bila stvar rešena.

Vsekakor, ko bi vedel... Nič, tako je bilo in kaj morem za to? Se sanjalo se ni nikonur, kdo sta bila tudi dva mlada človeka. Mesijeva mati se ni popolnoma nič razlikovala od vseh nosečih žena. Bila je zelo ljubko bitje, kot sem videl skozi okno na dvorišče. Moja žena jo je prav takrat previdno vodila za roko proti izhodu. Žena je bila nekoliko bledikasta in izčrpana od dobre poti, mož pa je bil krepak. Nič izrednega, prav nič. »Ubogi parl!« sem dejal, ko sem ju videl.

»Ubogi parl! da, tako sem dejal. Prav dobro vem, da sem rekel tako. Nazadnje imam le srce! Toda, saj veste: služba je služba, družba je družba! Mislim, da se popolnoma strinjate z mano, kajne?«

»Ubogi parl! sem dejal. Stari Jeroboam je to slišal.

»Kaj praviš? Bil je že nekoliko nasekan. »Prav imas, stari, prav imas, da, prav imas! Mi smo uboge pare. Toda nekoč bo spet drugače, hk! Takrat bomo zapodili te smrdljive rimske pse, hk! iz templja in svetega mesta! Saj imamo, hk!, svojega Mesija! Saj imamo, hk!, nazadnje svojega judovskega kralja...«

Nenadoma se mi je začel gnusiti njegov rejeni, mastni obraz.

In zlatnik v moji roki me je pekel kot ogenj...

voljevala poledenela cesta in naraščajoči promet. Tudi po nasprotnem pločniku so hiteli ljudje, ženske s kučmami na glavi, moški z visoko dvignjenimi ovratniki. Jadranka niso zanimale bogate božične izložbe, iskala je nekaj med ljudmi. Nenadoma so se ji zaiskrile oči.

»Mamica, glej, tamle gre očkal!«

Mamina roka se je stresla in tudi glas ji je bil negotov, ko je odgovorila:

»Pusti ga, v službo gre, tam mu ne bo hudega!«

Tudi očka ju je videl. Nasmehnil se je Jadranki in ji zamahnil v pozdrav.

Jadranka je tedaj videla samo še očetov nasmejh, samo njegovo ljubo postavo, ki se je borila z burjo in ki bo že naslednji hip utonila v množici mimoidočih. Ne bo ga več videla.

»Ne!« je glasno kriknila, iztrgala se manini roki in se kot puščica pognala prek ceste. Cesta je bila ob robu zaledenela, spodrsnilo se ji je in padla je na sredo cestešča. Zavore so zaškrpile, avto, ki je prihajal od nasprotne strani, se je zaletel

Mednarodni sklad „Lačni otrok“

(se nadaljuje s 3. strani)

narodnega fonda »Gladno dijete«.

S takimi visokimi priporočili je ustanova Vladimirja Palečka začela v se razširila na vso Jugoslavijo. Ljudje so povsod razumeли pomen take človečanske ustanove, ki hoče pomagati brez izjemne vsem, ki potrebujejo pomoč, zlasti še otrokom. V sklad so začeli dotekatni darovi z vseh strani. Posebno so se odzvali katoličani in med njimi na poseben način mlađi kristjani. Tudi v Sloveniji so se navdušili in »Ognjišče« je postal središče te akcije za Slovenijo. Mesec za mesecem je objavljalo sezname darovalcev v sklad »Lačni otrok«. Zbirali so denar, blago, hrano in zdravila.

Vsa pomoč, ki jo je mednarodni fond »Gladno dijete« nabral, je šla tja, kjer je bila potreba največja. Tako so pomagali Biafra, ko je divjala tam bratomorna vojna; Bangladešu, ko ga je opustošilo silno neurje in potem še vojna; Pakistanu, Indiji, Tuniziji ob poplavah v letu 1972. Poslali so pomoč tudi Banjaluki ob znaten potresu in še mnogim drugim.

Knjiga, ki jo je letos izdal inž. Vladimir Paleček, z dokumenti in pismi priča, koliko dobrega so Jugoslaviani napravili in koliko gorja omilili. Tudi mednarodni krogci so postali pozorni na delavnost inž. Palečka in njegove ustanove ter poslali številna priznanja. Med temi so zahvale z vseh strani sveta.

Vendar nekaterim v Jugoslaviji delovanje tega fonda ni šlo več v račune. Partija se je na vsem lepih spomnila, da ustanova ne postavlja njej obračunov. V časopisih so se pojavile kritike in vprašanja, češ kam gre denar, ki ga ustanova »Lačni otrok« nabira. Upravitevničem ni bilo težko dokazati, da gre vse pomoč v namene, za katere je bila dana. Kljub temu bi že zeleni nekateri bolj goreči in ozkorčni partizci, da se ustanova preposevajo.

Toda to ni takolahko. Kaj bi rekel zunanjji svet, kjer fond »Lačni otrok« predobro pozna? Zaradi tega ni še prišlo do uradnega razpusta te človečanske ustanove, ki dela čast povojni Jugoslaviji, pač pa so ponekod začeli ustanovi nagajati. Med temi je vedra slovenska partija, ki je zmeraj hoteli veljati za najbolj pravoverov.

Skupni pevski nastopi so nam potrebni Izstop goriške Olympie

God sv. Cecilijs, 22. novembra, ki je zavetnica cerkvenega petja, opozori vsako leto na važnost cerkvenega petja in na njegovo mesto v bogoslužju. V tem času se vršijo marsikje nastopi ali revije cerkvenih zborov. V Gorici tako revijo kar naravnost imenujejo Cecilijska. Letos so jo izvedli v soboto in nedeljo 17. in 18. novembra. Nastopilo je kar 18 zborov. Zveza cerkvenih pevskih zborov na Trdškem pa je priredila revijo petja v nedeljo 25. novembra v Kulturnem domu v Trstu.

Namen teh nastopov ni tekmovanje med zbori, pač pa pokazati resno prizadevanje zborov za vsestransko izpopolnjevanje. Revija pokaže zbole, ki redno vadijo, vzpodbuje pevcev k vztrajnosti; je vabilo za zbole, ki v javnosti ne nastopajo, da bi se pridružili reviji vsaj prihodnjem letu. V vsaki župniški skupnosti naj bi se trudili, da bi imeli cerkveni zbor, čeprav skromen, ki bi lepšal nedeljsko mašo.

GLASBA DVIGA K BOGU

Pomenljiv uvodnik k prazniku sv. Cecilijs prinaša verski tedenik »Družina« iz Ljubljane. Ima svetopisemski naslov: »Iz srca mi vre lepa pesem«. Pravi: »Svetu, v katerem živimo, je lepotu potrebna, da ga ne prekrije somrak obupa.« Tako so zapisali koncilski očetje v poslanici umetnikom ob koncu drugega vatikanskega cerkvenega zborova. V splošni razvratnosti je vsaka duša žejna lepote. Tudi glasba kot izpovedna umetnost je tisti božji dar, ki nas more in mora dvigati k Bogu.

Ko so vprašali Beethovna, odkod črpa čudovite melodije, ki jih je vtkal v svoja dela, je odgovoril: »Verjemite mi, s svetim spoštovanjem ljubim stvarstvo — naravne lepote. Govorica narave mi je popolnoma razumljiva, znam prisluhnuti čudovitom zvokom, ki pozvanojajo iz nje. Njen mir je najlepša pesem, v njej so skriti vsi motivi, večni zakoni harmonij, živi splet plepletečega se kontrapunkta. A vse to kot odseg večne resnice in sreče. To je religija, jaz pa sem svečenik, ki črpa iz neizmernega zaklada in gradi most, prek katerega se bodo ljudje lažje približali večni Luči.«

Dobra glasba dviga in notranje bogati. Z njo je hotel človek izpovedati najlepša in najbolj vzvišena čustva. Za vernika pomeni višek čustvenega življenja njegovo

»Peljitejo v oddelek za oživljjanje!« je še ukazal bolničarjem in se že sklonil nad naslednjim poškodovcem. Dela mu res ni manjkalo.

»Ali smeva z njo?« je zaskrbljeno vprašal Martin. Ada mu je bila vsekakor hvaljena, da je mislil tudi nanjo.

»Počakala bosta na hodniku, dokler se ne zave.«

Molče sta sedla na klop in čakala. Ure so minevale, strašna tesnoba v prisih pa se je stopnjevala od minute do minute.

... Vsega tega bi ne bilo treba, ko bi bil Martin pameten...

... Prav gotovo bi do tega ne prišlo, ko bi bila Ada bolj uvidevna...

Pregraja med njima je naraščala kot hrumeča reka, ki je za seboj podrla vse mostove. In vendar jima je bilo še pred mesecem dni lepo. Vse se je začelo takrat...

* * *

Zabrnel je telefon. Ada je iz kuhinje, kjer je pripravljala večerjo, pohitela na hodnik. Prav gotovo je Martin. Povedal

razmerje do Boga, zato skriva glasbena zgodovina čudovite bisere izpovedi zahvale, radosti in kesanja, vizije poveličanja in najglobljše spokornosti. Tudi v današnjem času, ko govorica umetnosti utira nova pota, je glasba ostala močno sredstvo molitve, izpovedovanja vere in češenje Boga.

V nadaljevanju uvodnika je povedana lepa misel: Praznik sv. Cecilijs je po tradiciji praznik cerkvenih pevcev in glasbenikov. Do neke mere smo pevci v cerkvi vsi, vsakdo s svojim glasom, ki mu ga je Bog dal. Eni sodelujejo v uglednih zborih, drugi pojedejo na vaških korih, tretji spet pritegnejo, kadar zapoje vsa cerkev. Vsi, ki s pesmijo na ustih spremljamajo najsvetjejo daritev, moramo iskati najvišje cilje, moramo zreti v največje vzore. Nič ni dovolj lepega, popolnega, vrednega večjega

nist sem postal v času, ko so bile nove spremembe in prilagajanje v teku. Tako nisem imel težav. Podobno so spremembe doživljali pevci. Med njimi je večina mladih, ki jih preteklost ni ovirala, pa so se tako čisto naravno vključili v nove razmere. Pri vajah sem se oprl na liturgična besedila, na novosti, ki jih daje spremembeni mašni obrazec, in ne toliko na stare pesmi, ki bi v novih razmerah teže pokazale svojo izpovedno moč. Sicer pa je tako: prej so bili vsi v cerkvi bolj poslušajoča množica, zdaj pa s kombinacijo ljudskega in zborovskega petja dosegamo dejavno udeležbo ljudi pri bogoslužju.

2. Kako gledate na razmerje med zborovskim in ljudskim petjem?

Vprašani organisti mislijo, da mora biti med zborom in verniki v cerkvi modro sorazmerje. Mnenja so, da niti dobrega

ZVEZA SLOVENSKE KATOLIŠKE PROSVETE V GORICI

priredi v nedeljo 30. decembra ob 15. uri v goriški stolnici

Koncert božičnih pesmi

Nastopila bosta zpora »Lojze Bratuž« in »Mirko Filej«. Pred koncertom bo navzoče vernike pozdravil msgr. Franc Močnik, ki bo nakazal pobude slovenske župnije v Gorici v zvezi s sestim letom. Zato so na koncert na poseben način vabljeni vsi slovenski verniki iz Gorice.

STIRI VPRASANJA

List »Družina« prinaša tudi odgovore štirih organistov na štiri vprašanja:

1. Po koncilu je bilo med organisti več različnih mnenj o vlogi petja v prenovljenem bogoslužju. Vas je to vznemirilo? Ste se privadili novim nalogam, ki so nastale s prenovi bogoslužja?

Kratko in jedrnato odgovarja organist Budin iz Mirna pri Gorici: To vprašanje je zlasti za nas Slovence zelo pomembno, ker je malokateri narod tako široko, skoraj preširoko povezoval petje z liturgijo. Petje je cenil že Trubar; pozneje v času protireformacije, je Tomaž Hren zahteval, da se duhovniki glasbeno usposobijo. Pri uporabi glasbe v bogoslužju je nato prišlo do nedopustnih skrajnosti v tem, da se je moralna liturgija podrediti petju. To je popolnoma zgrešeno, saj so pri prvi maši (misli na zadnjo večerjo) zapeli samo zahvalno pesem. Pri prenovljenem bogoslužju ima petje sicer podrejeno, a še vedno pomembno vlogo. Če delata duhovnik in zbor sporazumno, postane liturgija prijetno in lepo opravilo, zares sredilče župniškega občestva, kot je bilo v prvih časih krščanstva.

Organist Jože Močnik iz Cerkelj na Gorenjskem na to vprašanje takole odgovarja in dopolnjuje prejšnji odgovor: Orga-

ji bo, da je kupil vstopnice za jutrišnjo premiero v gledališču. Tudi obleko že ima, prav kakršno si je vedno želela. »Krasna si, to ti bodo ženske zavidale!« ji je rekel sinčič, ko si jo je pomerila.

»Halo, tu Ada; kdo tam?«

»Dober večer, gospa, tutkaj Marijana.«

Ah, da, pravijo ji Mariona, ker je dolga kot prekla in nerodna kot slon. Kaj ji vendar hoče?

»Veste, gospa Ada, saj mi je silno težko in kar ne morem z besedo na dan.«

Glas ji je zvenel strupeno, čeprav se je premagovala. Ni bila srečna v zakonu, zato je zavidala vsem, ki so se dobro razumeli.

»Le na dan, gospa Marijana; kaj se je zgodilo?«

»Za vašega moža gre; ne, ne, nič hudega se mu ni zgodilo. Nasprotino, prav dobro mu je; le vi ubožica o tem nič ne veste.«

»Kaj vendar?« je bil Adin glas en sam tretpet, ena sama nestrnost.

»To namreč, da ima drugo, čisto fletka-

ništ sem postal v času, ko so bile nove spremembe in prilagajanja v teku. Tako nisem imel težav. Podobno so spremembe doživljali pevci. Med njimi je večina mladih, ki jih preteklost ni ovirala, pa so se tako čisto naravno vključili v nove razmere. Pri vajah sem se oprl na liturgična besedila, na novosti, ki jih daje spremembeni mašni obrazec, in ne toliko na stare pesmi, ki bi v novih razmerah teže pokazale svojo izpovedno moč. Sicer pa je tako: prej so bili vsi v cerkvi bolj poslušajoča množica, zdaj pa s kombinacijo ljudskega in zborovskega petja dosegamo dejavno udeležbo ljudi pri bogoslužju.

V soboto 8. decembra je bil v Trstu občni zbor Zveze slovenskih športnih društev v Italiji (ZSSDI). Ker je tudi Olympia bila član te zveze, je poslala dva svoja predstavnika v Trst. ZSSDI je nastala iz potrebe po združitvi naših športnih društev, katerim naj bi pomagala v vsakem pogledu ne glede na to, ali so člani društev tako ali drugače politično usmerjeni. Skratka: zveza bi morala združevati vsa slovenska športna društva. Glavna točka na sobotnem občnem zboru pa je bila diskusija oz. odločitev ali naj ZSSDI ostane samostojna ali pa na njaj vstopi v Slovensko kulturno-gospodarsko zvezo. Olympia je skupaj s SZ »Gaja« glasovala proti drugemu predlogu in tako sta obe izstopili iz ZSSDI.

A zakaj je bilo potrebno, da je ZSSDI morala vstopiti v SKGZ? Ali bi ne lahko vseeno dobila podpore? In če jih SKGZ dobi nekje, ali bi jih ne lahko tam dobila s še večjo upravičenostjo ZSSDI, ki bi vključevala vsa slovenska športna društva, če bi ne prišlo do vstopa v SKGZ? Ali se ne bo ohromilo delovanje društev, ki ne bodo dobila te podpore? Ali ni iz takega načina delitve podporjasno, da se hočejo podpirati samo določena društva?

In že ker smo pri tem: lani smo dobili mladega trenerja iz Nove Gorice in bi ga sami vzdrževali. Kako to, da je bil že po prvem treningu službeno premeščen? Ali ni očvidno, da bi nekatera društva moralazginiti? In to je tudi zadnje vprašanje.

1. č.

RADIO TRSTA

Poročila: 7.15 (samo ob delavnikih), 8.15, 11.30 (samo ob delavnikih), 13.15, 14.15, 17.15 (samo ob delavnikih), 20.15 in 23.15.

Dejstva in mnenja: 14.30 (samo ob delavnikih).

Sport: (dnevno) ob 20.00 uri.

Spored od 23. do 29. decembra 1973

Nedelja: 9.00 Sv. maša iz župne cerkve v Rožanu, 11.15 Mlad. oder: »Tom, malo detektiv, 12.00 Nabožna glasba, 12.15 Vera in naš čas, 13.00 Kdo, kdaj, zakaj... 15.45 Revija solistov, 16.00 Šport in glasba, 17.00 »Othello«, Tragedija, 19.00 Nedeljski koncert, 20.30 Sedem dni v svetu, 20.45 Pratka, 22.10 Sodobna glasba.

Ponedeljek: 11.35 Opoldne z vami, 14.30 Pregled slov. tiska v Italiji, 17.00 Za mlade poslušavce, 18.15 Umetnost..., 18.30 Glas in orkester, 19.10 Božični večer v družini, 20.35 Slovenski razgledi: Božič v glasbi in besedah, 22.00 Prenos polnočnice iz župne cerkve pri Sv. Jakobu v Trstu.

Torek: 8.05 Božično jutro v glasbi, 9.00 Sv. maša iz župne cerkve v Rožanu, 9.45 Mozartova orgelska glasba, 10.15 Zvonovi v praznik, 11.00 Koncert božičnih pesmi Zveze cerkvenih pevskih zborov v Trstu, 11.35 Pratika, 15.45 Opereti valčki, 16.00 Mladinski oder: »Božična melodija«, 17.00 Za mlade poslušavce, 18.30 Glas in orkester, 19.10 Božične pesmi Milene Merlak, 19.25 Za najmlajše, 20.35 H. Berlioz: Kristusovo otroštvo, sveta triologija.

Sreda: 8.30 Akademski in otroški zbor »Sv. Cecilija« iz Ljubljane, 9.00 F. Schu-

Vsem slovenskim rojakom doma in po svetu želimo, da bi prijetno preživel božične praznike in da bi jim novo leto prineslo veliko sreče in zadovoljstva.

Obenem pričakujemo, da se bodo v letu 1974 izpolnile zamejskim Slovencem vse upravičene zahteve, ki še posebej izhajajo iz obveznosti republike ustave.

Slov. demokratska zveza v Gorici

ber: Missa solemnis v as-duru, 9.45 Božične pesmi z vsega sveta, 10.30 Mladinski oder: »Pig, Peg in čokoladna torta«, 11.00 Božični obred v pesmi za otroški zbor in harfi, 11.15 Veseli motivi, 11.35 Opoldne z vami, 15.30 »Ta sveti dan, veseli dan«, Božična igra, 17.00 Za mlade poslušavce, 18.30 Koncert, 19.10 B. Magajna: »Kraška božična legenda«, 19.25 Zbori in folklora, 20.35 Simfonični koncert.

Cetrtek: 11.35 Slovenski razgledi, 17.00 Za mlade poslušavce, 18.15 Umetnost..., 18.30 Skladatelji naše dežele, 19.10 Božični motivi v slovenski umetnosti, 19.25 Za najmlajše, 20.35 Dva pisatelja - dve gledanji na svet, 22.05 Skladbe davnih dob.

Petak: 11.35 Opoldne z vami, 17.00 Za mlade poslušavce, 18.15 Umetnost..., 18.30 Sodobni deželni skladatelji, 19.10 Liki iz naše preteklosti: Edvard Rusjan, 20.35 Dejstvo in mnenja.

Sobota: 11.35 Poslušajmo spet, 15.45 Avtoradio, 17.00 Za mlade poslušavce, 18.15 Umetnost..., 18.30 Koncertisti naše dežele, 19.10 Družinski obzornik, 19.25 Revija zborovskega petja, 20.35 Teden v Italiji, 20.50 Koncert, V Stritarjevem salonu, 21.30 Vaše popevke.

(Konec prihodnjic)

1. januar: svetovni dan miru pod gesлом: „Mir zavisi tudi od tebe“

Campo P.G. 89 P.M. 3200 Stavke na goriških srednjih šolah

Tak je bil naslov taborišča za internance v Gonarsu, kjer so v letih vojne 1942 in 1943 trpeli in umirali naši ljudje. S tem taboriščem sem prišla v neposreden stik in tako tudi v stik s trpljenjem, ki je tam gospodovalo. Seveda se to taborišče ni moglo primerjati s taborišči smrti v nemškem rajhu, kjer so taboriščni, poleg stradanja, morali še trdo delati.

Leta 1942 v začetku aprila sem dobila sporočilo od sestrične iz Ljubljane, da je bil tudi njen brat, moj bratranec, poštni uradnik in slikar pri raciji zajet in odpeljan v taborišče v Gonars. Dne 27. aprila sem začela s svojimi obiski v Gonars, ki so se potem tedensko ponavljali vse do Vseh svetih tistega leta.

Bil je izredno lep in sončen dan in če bi ne vedela, da grem na kraj trpljenja, bi se mi zdela vožnja z vlakom do Sredopolja (Redipuglia) in nato z avtobusom do Gonarsa kot najlepši izlet v pomladni dan. Z mano je potovala v Gonars tudi gospa R. iz Gorice, s katero se na poznejših potovanjih nisem več srečala.

Od avtobusnega postajališča v Gonarsu sva mimo pokopališča prispeli do prvih barak civilnih internirancev. Cesta je namreč peljala mimo taborišča, a taborišče samo je bilo skrbno ograjeno z bodečo žico. Le tu pa tam je ob barakah stal kak interniranec. Seveda naju je opazil, a si ni upal zamahniti v pozdrav ali kaj zaklicati.

V sredi med taboriščem civilnih in oficirskih internirancev je bilo poveljstvo. Tu sva se zglasili in prosili vojake, ki so tam uradovali, če bi lahko izročili prinesene pakete sorodnikom, ki so v taborišču častnikov. Tudi gospa R. je imela svoje v taborišču. Vse prineseno so nam natančno pregledali in nama obljudili, da bodo vse čimprej izročili naslovljencem.

Dobili sva dovoljenje, da se lahko ustaviva na travniku pred poveljstvom onkraj ceste. Sedli sva v travo in razmišljali, kako strašno bo interniranec, ko bo pritisnil vročina na tej nepregledni ravnini. Kmalu je po cesti mimo naju privozil vojak na kolesu. Spredaj je imel naložene najine pakete. Izginil je v smeri taborišča za oficirje.

Tedaj naju je vrgla kvišku slovenska pesem. Do konca sveta bi šla za njo v tisti časih, ko smo je bili lačni bolj kot kruha in smo jo lahko peli samo še v cerkvi in še tam polglasno v zgodnjih justranjih urah, ko so še zvezde žarele na nebu. Slovenska pesem v furlanski nižini! Prisluhnili sva besedilu. Govorila je o neki škatlici, ki bo zletela v jarek. In res sva opazila, da je nekdo iz gruče zagnal škatlico v žigalici. Počakali sva, da so bili mimo in se previdno približali obcestnemu janku ter jo pobrali. Napolnjena je bila z drobnimi lističi samih naslovov.

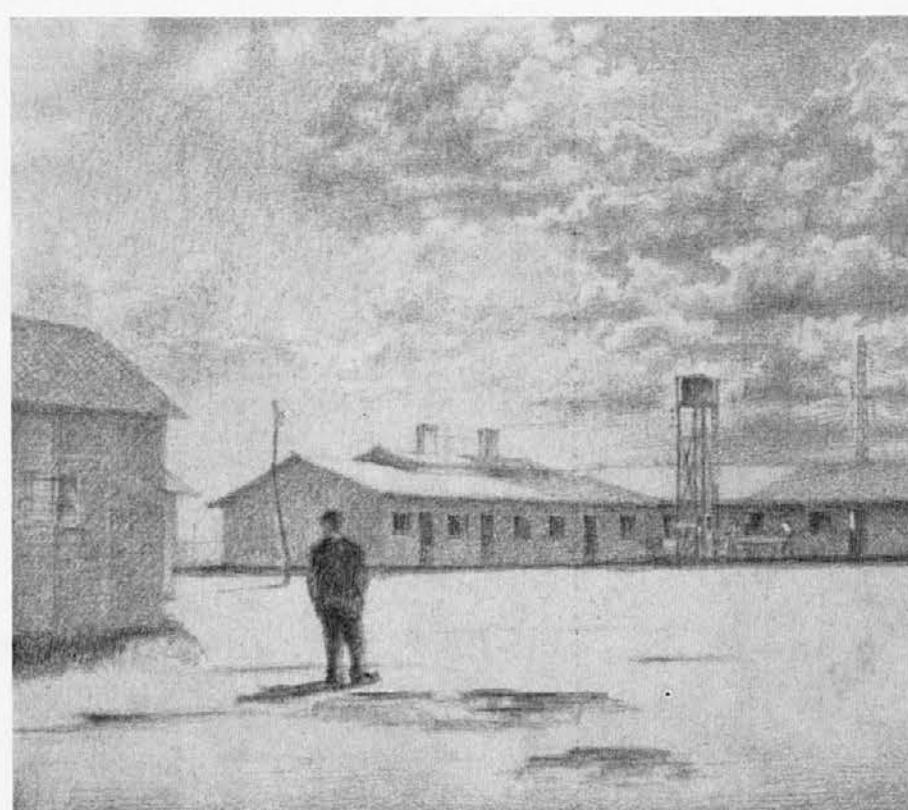
Razumeli sva, kaj želijo od naju: da obvestimo svojce. Pošta iz taborišča še ni poslovala in tudi pozneje je potrebovala mesec dni in več, da je prišla skozi nešte cenzur do naslovljencev.

Razburjeni sva spet sedli v travo in hoteli použiti skromno malico, ki sva si jo prinesli, ko je mimo prišel starejši interniranec. Zdela se nama je, kakor da je po vsem taborišču deloval neki nevidni in neslišni telefon in da so bili vsi obveščeni o najinem prihodu. Videla sem, kako poželjivo je gledal kruh s sirom, ki sva ga držali v rokah. Ponudili sva mu vse, kar sva imeli in hvaležno je sprejel.

»V zahvalo pa vama tole podarjam. Vama bo že prav prišlo.« Z naglo kretnjo name je ponudil veliko konzervno škatlo. Tako sva jo skrili v torbo. Spet drugi naslovi. Svojci bodo hvaležni, ko bodo zvedeli za usodo svojih dragih.

Se bolj razburjeni sva se vrnila na prejšnje mesto na travnik, prepričani, da najih dogodivščin ře ni konec. In res, prišel je vojak in nama rekel, da je njegov »tenente« ukazal, da naj greva do taborišča častnikov, kjer bom lahko videla svojega bratranca. Zdelo se mi je tako neverjetno, da sem obsedela poleg gospo ne da bi se ganila. Pa je kmalu za vojakom prišel do naju sam »tenente« in nama rekel: »Ali nista razumeli, ko sem vam klical? Pojdita z menoj.«

Naglo sva vstali in odšli za njim do taborišča častnikov bivše jugoslovanske vojske. Tudi tu so se za visoko bodečo žico vrstile barake in ustavili smo se tik ob visokem oglednem stolpu. Za žico, v razdalji morda deset metrov, je stal moj bratranec, poleg njega še drugi interniranci. Izmenjala sva najnujnejše pozdrave, navodila in prošnje in tudi najbližnji interniranci so nama naročali pozdrave in klicali prek žične pregraje naslove. Nekaj sva si jih zapomnili; potem naju je »te-

Taborišče v Gonarsu, kot ga je naslikal eden izmed internirancev, uradnik iz Ljubljane

nente« spet odvedel. Zahvalili sva se mu in še danes sem mu hvaležna za njegovo pozornost. Povedal je, da je doma iz Piemonta. Bog ve, če mu je vojna viba prizanesla.

Bližala se je ura najinega odhoda in odkorakali sva spet mimo taborišča civilnih internirancev proti avtobusni postaji. Na obširnem dvorišču med barakami je sedaj kar mrgolelo interniranec. Zagnali so gromovit krik, ko so naju zagledali. Vojaki so jih mirili, a nič ni pomagal. Kričali so, da so lačni, da naj obvestimo njih svojce, da so tu. Naslovi so kar deževali, a v splošni zmedi ni bilo mogoče niti enega razbrati. Oblile so me solze, ker sem začutila svojo nemoč spričo toličega trpljenja in potreb.

Prvemu romanju v Gonars (pravim romanju, saj sem hodila tja kot na božjo pot), so sledila druga; bilo jih je najmanj trideset, a nobeno ni bilo več tak, skoro bi rekla, romantično, kot prvo. Nadzorstvo nad nami, ki smo od zunaj prihajali v taborišče, se je poostriло, nič več nismo bili sami na travniku, kjer smo čakali na odhod avtobusa. Zastražili so nas in tudi interniranec se nam niso smeli več bližati.

Prišla sem pa z njimi v stik na komandi. Tu so za dolgimi mizami pisali v debele zvezke mladi interniranci, verjetno sami dijaki, visokošolci, izobraženci. Opazili sem, da pišejo same naslove. Stressome je, kajti zvezki so bili res zajetni, zato je moral biti tudi število interniranec zelo visoko. S temi fanti sem vedno izmenjala nekaj besed, povedali so mi svoje naslove in skrb, kako bi jim pomagala, se je iz tedna v teden večala. Bog sam ve, kje so sedaj France, Adolf, Milutin in drugi.

V avgustu so pripeljali v taborišče v Gonars še drugega mojega bratranca. Poleg teh dveh sem skrbela še za nešte drugih, pa tudi Goričani so dan pred odhodom prihajali na naš dom in nam nosili pakete za svojce. Nisem mogla odreči, a moči so mi pešale in ko se je taborišče zaprlo, sem zbolela in ležala potem vso vojno do leta 1947.

Bila so težka leta pomanjkanja in strahu. Doma smo se odrekli eni izkaznici za kruh, ki smo ga potem kupili enkrat tedensko za interniranec. Največ pa mi je pri tej dobrodelni akciji pomagal brat Lado, takrat kaplan v Cerknem. Po cerkljanskih hribih in grapah je hodil od kmetije do kmetije in nabiral živež za interniranec. Teden za teden mi je po zanesljivih osebah pošiljal nabranje v Goričo, da sem lahko nesla naprej v Gonars. Kolikim je s tem rešil življenje. Ali je res potem zaslužil tako strašno smrt od lastnih bratov, morda prav od tistih, katerim je v najhujših trenutkih pomagal?

A ni pomagal samo interniranec v Gonarsu. Pomagal je tudi jetnikom na goriškem gradu in v Trstu v ulici Bello sguardo. Zanje je nabral za tiste čase neverjetno visoko vsoto 10.000 lir. Vse do zadnjih lire je razdelil med te nesrečne ljudi, med katerimi so bile žene in dekleta v večini, saj može in fantje so bili v vojni ali v hosti. Moj brat se ni spraševal, kakšnega prepričanja so ti ljudje; vedel je, da so potrebeni in jim je s krščansko ljubeznijo pomagal.

Tisto poletje 1942 je bilo silno vroče, število interniranec se je večalo in doseglo število pet do šest tisoč oseb. Zadnje interniranec so namestili kar na prostem

Italijanska srednja šola je že nekaj let skupaj z univerzitetom v veliki krizi. Znaki tega neugodja so številni nemiri in stavke, ki zajemajo zdaj to, zdaj ono mesto. Začelo se je pred tremi, štirimi leti v Milanu in drugih velikih krajih. Nato se je gibanje zaneslo v druga manjša mesta, zdaj se je pojivalo tudi na skrajni periferiji države v Gorici.

V tem šolskem letu so se torej zbudili goriški srednješolci in začeli z akcijami, na katere so njih kolegi po velikih mestih že pozabili, ker jih trenutno bolj tarejo pomanjkanje naftne in mrzle učilnice. Povabil se je neki medšolski odbor, ki nič ne ve, kdo ga je izvolil in kdo ga finansira, ter nastopil z zahtevami po »demokratizaciji« šole.

Demokratizacijo razumejo tako, da bi ta samozvani odbor smel nastopati na kateri koli šoli in ob katerem koli času ter imeti tam zborovanja študentov, sestanke in podobne reči, pred tem pa samo obvestiti ravnatelja, da so oni tam in da hočejo to in to. Potem zahtevajo, da bi imeli študenti prost dostop v šolske prostore kadar koli in bi smeli uporabljati vso opremo šole (papir, ciklostil, kabine in drugo) za svoje avtonomne potrebe. Na šoli mora biti prosta pot brez vseke cenzure za katero koli propagando na stenčasih in v šolskih listih. Končno zahtevajo, da bi smeli študentje imeti svoja zborovanja kadar koli in bi ta smela trajati kolikor se zdi potrebno, ne pa samo tri ure na mesec kot sedaj.

Novo za nas Slovence pa je, da so se temu gibanju pridružile tudi slovenske višje srednje šole. Na naših šolah, če izvzamemo trgovsko šolo, smo ob sličnih pobudah v preteklosti imeli relativen mir. Letos se je oklicu italijanskih kolegov pridružila najprej trgovska šola, za njo

Novo za nas Slovence pa je, da so se temu gibanju pridružile tudi slovenske višje srednje šole. Na naših šolah, če izvzamemo trgovsko šolo, smo ob sličnih pobudah v preteklosti imeli relativen mir. Letos se je oklicu italijanskih kolegov pridružila najprej trgovska šola, za njo

Škedenjski Dom pred vradi novega leta

Smo že pred vradi novega leta, ki je za nas brez dvoma zelo pomembno. Prihodnje leto bomo obhajali dve važni obletni: dvajsetletnico pevskega zbora, sedemletnico Doma, obenem končno ureditev starega poslopja, ki bo spremenjeno v trajen škedenjski muzej.

V teh treh mejnikih je obseženo bogato delovanje našega zbora, po zaslugu katerega smo prišli do Doma; mladine in otrok, ki se zbirajo okrog Doma ter rojakev iz Škedenja, Kolonkovca in Sv. Ane, ki v skupnem sodelovanju želimo ohraniti dokaze naše kulture in krajevne zgodovine ter jo nadalje razvijati in obogatiti.

Odbor Doma se je sestal v oktobru ter začetal delovanje do konca leta, v decembru se je sestal dvakrat za postavitev delovanja do velike noči in obenem zato, da podrobno prouči sestav ustanove, ki je lastnica Doma.

Pevski zbor ni več tisti, ki je bil nekoč. V tem času so prišle selitve, večja zaposlenost, bečci so si ustvarili družine, zbor pa je odvisen samo od škedenjskih elementov; toda še vedno obstaja in nastopa bodisi v cerkvi kakor na prireditvah v Domu.

Ob omenjenih obletnicah bomo marsi-

SKEDENJSKI DOM
priredi v nedeljo 23. decembra ob 16. uri

BOŽIČNICO

Nastopajo otroci iz Škedenja, Kolonkovca in Sv. Ane s pesmijo, recitacijami in priporavo v sliki. Lepo vobleni!

kaj sproti pisali. V načrtu so prireditve, srečanja in razna poročanja, zato da na podlagi storjenega dela črpamo novih moči za nadaljnje udejstvovanje.

Škedenjeni so prispevali za Dom več kot za nobeno drugo stvar v svoji zgodovini ter tako omogočili, da je postal središče vsestranskega delovanja. Dom je veliko dal, ker ga škedenjske družine podpirajo, saj vidijo, da Dom deluje in daje mnogo bodisi otrokom kot obiskovalcem.

V tem času beležimo več dobrih in uspehlih prireditiv, v kinodvorinah in Domu, ki je postal edini večji razpoložljivi prostor v Škedenju ob nedeljah, ker so v dvorani kinopredstave.

Seveda se ne smemo podvreči skušnjava, da bi sebe hvalili; želimo le beležiti storjeno delo, ki večkrat ni imelo in nima primerenega poudarka v našem tisku, a ni

zato manj pomembno.

V teku dvajsetih let in še bolj zadnjih deset let je šla mimo zborna in Doma Škedenjska mladina povojne dobe; izkazala se je s petjem, odrškimi nastopi ter z družabnostjo in tako obnovila nekdajne bogate čase Škedenja.

Naj bo ob tej priložnosti zapisana iskrena zahvala vsem, ki so nas stalno podprteli. Prva misel gre seveda pokojni gospod Drago Gregorič-Rosenberg, ki nam je zavzpila svojo hišo. Gotovo je eno: ako bi ne imeli Doma, ne bi urenili vsega tega, kar smo v tem času dosegli.

V tem duhu gledamo tudi naprej. Večkrat se nas oprijema malodruštvo in morda pesimizem. Nastali so novi časi, delamo v razmerah in okolišinah, ki so nam morda nasprotne, toda skušajmo načrtni, kar se da. Zavedamo se svoje skromnosti in tudi omejenosti, a imamo zavest, da naredimo, kar moremo in kar zmoremo.

d. J.

Novi zbornik »Slobodne Slovenije«

Iz Argentine smo prejeli 8 izvodov novega zbornika »Slobodne Slovenije«, ki bo gotovo za marsikoga od naših bralcov zelo zanimivo branje. Knjiga velikega formata ima kar 440 strani in je verjetno dejavnosti ter ustvarjalnosti slovenskih ideoloških izseljencev na vsem celinah naše Zemlje. Med razpravami so zlasti aktualne za nas zamejske Slovene razprava o boju slovenske manjšine v celovški škofiji za verski pouk otrok v slovenščini ter o boju primorskih Slovencev za svoje pravice (Bogdan C. Novak, Janez Boltar in dr. Andrej Bratuž). Cena izvoda je 4.500 lir, po pošti 500 lir več.

Prihodnji teden naš list ne bo izšel

Ker padeta oba božična praznika na sredo tedna in ker je v teh dneh pošta zaradi voščil preobložena, prihodnji teden naš list ne bo izšel. Ker pa ima današnja številka osem strani, naročniki ne bodo prav nič oškodovani. Prihodnja številka izide že v novem letu in sicer kot običajno v četrtek 3. januarja 1974, paginacija pa bo v sredo 2. januarja popoldne. Zaradi splošne podražitve bo naročnina za naš list v novem letu za Italijo 4.000, za inozemstvo 5.000 lir, posamezna številka pa 100 lir.

pa še učiteljišče in gimnazija-licej. Na trgovski so v petek 14. decembra tudi »zasedli« šolo do 15.30. Pomagali so jim nekateri dijaki z učiteljišča in liceja. V soboto 15. decembra so dijaki zopet zapustili lekcije in šli po mestu demonstrirati.

V petek 14. decembra je o dijaških nemirih razpravljal goriški občinski svet. Pri razpravi so zastopniki strank zavzeli različna stališča. Zastopnika PCI in PSI sta dijake zagovarjala, drugi govorniki so zavzeli bolj umirjena stališča. Vsi pa so se strinjali, da so na šoli številni problemi, ki jih je potreben rešiti, predvsem problemi dijaške menze in avtobusnih prevozov.

Občinski svet se je ustavil ob stvarnih potrebah, ki so resnične, ni pa spustil v zahteve dijakov po »demokratizaciji« šole, ker je to politični problem. Stranke se namreč strašno bojijo zavzeti stališča do političnih vprašanj, ker so v strahu za glasove ob volitvah. Zato vse uganjajo bolj ali manj demagoško politiko, to se pravi, da pustijo, naj stvari tečejo kot morejo v zmeraj večjo anarhijo.

V pondeljek 17. decembra je bilo na sedežu province srečanje med zastopniki dijakov in oblastnimi. Prišli so politiki raznih strank, sindikalisti, z

Nastop zpora »Joža Vlahovič«

V okviru abonmajskih koncertov, ki jih prireja Glasbena matica, je v nedeljo 2. decembra nastopil v Kulturnem domu mestiški pevski zbor »Joža Vlahovič« iz Zagreba. Zbor, ki ga vodi Emil Cossetto, se je predstavil s sporedom, ki je obsegal v glavnem ljudske pesmi raznih narodov. Izvajanje zagrebškega ansambla je bilo na visoki ravni in je navdušilo občinstvo, ki je napolnilo dvorano.

DAROVI

Zavod sv. Družine: Oskar Gabrijelčič, bivši gojenec, v znak hvaljenosti za dobro vzgojo, ki jo je dobil v zavodu pred leti 1900; Makuc 10.000; N. N. 20.000 lir.

A. K., Gorica, po 5.000 lir za Katoliški dom, za Zavod sv. Družine, za Alojzijeviče in za Makedonijo.

T. A., Gorica, po 5.000 lir za tiskovni sklad Katol. glasa, za duhovnijo sv. Ivana, za Zavod sv. Družine, za Alojzijeviče in za Katoliški dom.

Za Katoliški dom: N. N., Rupa, 10.000 lir.

Za popravilo župne cerkve v Rojanu: Trampuž 2.000; družina Švab 5.000; Albina Koštuta 5.000; Puntar 5.000; Olga Štor 10.000; Pina Piščanc 5.000; Pina Giraldi v počastitev pok. Antonia Bembič 2.000 lir.

Za popravilo cerkvice na Ferlugh: Grigoriči 5.000; Liana Cavicchioli 2.000; Lidija Ferluga 5.000; Pina Ferluga 2.000; Albina Ferluga 1.500; Majda Ferluga-Fontanot 2.500; Sonja Ferluga 2.500; Pavla Gec 5.000; Romano Ferluga 2.000; Viče 1.000; Angela Ferluga 4.000; Ernesto Bellafontana 5.000; Marčela Brišček 1.000 lir.

V spomin pok. Antonije Škerl darujejo članice Vincencijeve konference v Trstu 16.000 lir za potrebe.

Za cerkev na Opčinah: Kalc-Daneu Herminija 5.000; družina Hrovatin 5.000; N. N., mesečni prispevek, 2.000; od 10-letnici smrti Jadranka Dolenc njegova mama 5.000; Lojzka Skabar 1.200; Jakomina Pahor 1.000; Leopolda Vremec 2.000; Marija Babič 5.000 lir.

Za popravilo orgel v cerkvi na Opčinah: Pina Malajan 2.600; F. O. 2.000; L. D. 2.000; N. N. 25.000; Di Stanislao-Tomšič 10.000; Marija Kerševan 5.000; Pepi Ferfila 5.000 lir.

Za cerkvene orgle v Ricmanjih: družina iz Ricmanj 10.000; družina Dobrilna, Pulje, 10.000 lir.

Za Baragov dom v Ricmanjih: dr. Pavel Zlobec 30.000; Vera Turk namesto cvetja na grob Maksimiliana Blažina 5.000; Vera Turk ob obletnici pok. očeta 50.000 lir.

MOSKI ZBOR »FANTJE IZ POD GRMADE« priredi na praznik sv. Štefana 26. decembra ob 15.30 v cerkvi v STIVANU

**KONCERT
BOŽIČNIH PESMI**

Vabljeni vsi bližnji in daljni ljubitelji slovenske cerkvene božične pesmi.

**Naročnikom v vednost
in razumevanje**

Stalni in nezadržni porast cen v Italiji je zadel tudi papirniško in tiskarsko stroko. To občuti seveda tudi naš list. Stroški so se zadnje čase skoro podvojili. Brez primernega dviga naročnine bi bili prisiljeni prenehati z izhajanjem, kar bi govorito večni naročnikov in bralcev ne bilo všeč. Edina možna rešitev je povišanje naročnine.

Zato bo od 1. januarja 1974 naročnina za Italijo 4.000 lir, posamezna številka 100 lir, za inozemstvo 5.000 lir ali 8,5 USA dollarjev. Vse, ki bodo zaradi tega prizadeti, prosimo za blagohotno razumevanje. Res ne gre drugače. Obenem prosimo tiste, ki dajejo v razne dobre namene, naj se od časa do časa spomnijo tudi našega lista in prispevajo v njegov tiskovni sklad.

★
V bližini Miramara s krasnim razgledom prodam 1.000 kv. metrov zemljišča. Naslov na upravi.

ZAHVALA

Globoko ganjeni nad dokazi sočutja ob smrti našega dragega

Franca Nardina

se vsem iskreno zahvaljujemo, zlasti še g. župniku msgr. J. Zoržu, darovalcem cvetja ter vsem, ki so nam bili blizu in se udeležili pogreba.

Standrež, 18. decembra 1973

Žalujoči: Stefanija, Nada in Elvira z družnimi

OBVESTILA

Radijski prenos slovenske polnočnice pri Sv. Jakobu v Trstu se bo pričel na sveti večer ob 22. uri. Maša bo točno pričela prav zaradi radijskega prenosa, zato prosimo udeležence, naj sv. maše ne zamudijo in naj pridejo v cerkev pravočasno.

Igro »Kaplan Martin Cedermac« bo uprizorilo SSG v Kulturnem domu v Trstu v petek 21. decembra ob 20. uri - abonma red G, v sredo 26. decembra ob 17. uri izven abonmaja.

Veseli enodejanki Jaka Štoka »Mutasti muzikante in »Ne kliči vraka« bo uprizorilo SSG iz Trsta v petek 28. decembra ob 20. uri v Kulturnem domu v Sovodnjah in v soboto 29. decembra ob 20. uri v župnijski dvorani v Standrežu.

Standreška osnovna šola priredi v nedeljo 23. decembra ob 17. uri božičnico, ki bo v župnijski dvorani v Standrežu. Vabljeni!

Dramski odsek PD »Standrež« uprizori v nedeljo 30. decembra ob 17. uri Molierovo komedijo v treh dejanjih »Zdravnik po sili«. Režija A. Pregar.

Radio Trst A bo v soboto 22. decembra ob 19.10 oddajal reportažo »Pod farnim znamom župne cerkve v Kocišu v Beneški Sloveniji«. Oddaja, ki so jo posneli te dni, je ubrana na božični čas. Ponovitev oddaje bo v soboto 29. decembra ob 11.35 v okviru oddaje »Poslušajmo spet«.

Za božično vigilio 24. decembra je tržaška radijska postaja pripravila posebno oddajo Slovenskih razglebov pod naslovom: »Božič v glasbi in besedi«. Spored so pripravili Danilo Lovrečič, Miro Opel ter igralci Radijskega odra v režiji Jožeta Perterlina. Spored bo trajal od 20.30 do 22. ure, ko se začne prenos polnočnice iz župne cerkve pri Sv. Jakobu v Trstu.

Naš znani rojak Robert Daneu bo razstavil svoje oljne slike s kraškimi motivi v mali dvorani kontovelskega župnika v času od božiča do sv. Trha kraljev. V teh zadnjih njegovih delih se opaža značilen napredok glede tehnike in okusa. V istih prostorih bo razstavil tudi svoje fotografiske posnetke, ki so sad njegovega umetniškega čuta in ljubezni do naše tržaške okolice in morja. Ob isti priložnosti bo pokazal tudi lepe diapositive in to ob praznikih v popoldanskih urah. Vstop prost.

LJUBLJANSKA TV

Spored od 23. do 29. decembra 1973

Nedelja: 8.25 Vojak Švejk. 9.35 Po domače. 11.15 otroška matineja. 11.50 Nedeljski popoldne. 18.15 Sesni medvedov in Cibulka - češki film.

Ponedeljek: 17.40 Kako sta Špik in Dolgin lovila Gregca. 18.25 Enciklopedija živali. 20.35 R. Savin: »Matija Gubec«, opera. 22.15 Kulturne diagonale.

Torek: 17.45 Mala čarovnica. 18.25 To je bila... 19.00 Nova matematika. 19.15 Vietnam. 21.35 Sam med volkov.

Sreda: 17.40 Risanke. 18.15 Na sedmi stezi. 20.40 Klovni - ital. film.

Cetrtek: 17.15 Nova matematika. 18.20 Shane - film. 20.40 Tisoč let Škofje Loke. 21.30 Turgenjev. Očetje in sinovi.

Petak: 18.40 Pet minut za boljši jezik. 20.35 Roberto La Rocca - franski film.

Sobota: 16.25 Košarka Partizan : Crvena zvezda. 18.15 Daktari - film. 20.30 Golden Gate Quartet. 21.20 Pravniki. 21.50 Coldit - film.

**Najlepši dar za božične dni:
plošča slovenskih pesmi!**

Na upravi našega lista je moč dobiti sledeče plošče:

Stare slovenske pesmi, izvaja zbor slovenskih madrigalistov iz Ljubljane: 1.500 lir;

Sveti večer, izvaja otroški in akademski zbor Sveti Cecilija iz Ljubljane: 1.500 lir;

Izbor nabožnih pesmi, izvaja pevski zbor Gallus iz Buenos Airesa: 2.800 lir;

Spomin - Recuerdo, izvaja oktet Ivan Cankar iz Buenos Airesa: 1.500 lir.

Kje so tiste stezice, izvaja zbor Slovenske mladenke iz Buenos Airesa: 1.000 lir.

TRGOVINA
Z ELEKTRIČNIM
IN SANITARNIM
MATERIALOM

KOREN STANISLAV

GORICA - Ul. Mattioli, 11 - Tel. 83271

* VODSTVO SLOVENSKE DUHOVNIJE

v Gorici želi vsem slovenskim družinam in posameznim vernikom v mestu Gorica čim bolj doživete praznike Gospodovega rojstva in blagoslova polno novo leto 1974. Naj bi misel na prihod božjega Sina na svet povezala vse naše ljudi po svojih dušnih pastirjih v eno samo družino božjih otrok.

* APOSTOLSTVO SV. CIRILA IN METODA (ACM) V GORICI IN TRSTU

voči vsem članom in udeležencem skupnih ekumeničnih romanj blagoslovljene praznike in v trdni povezavi s Cerkvio ter z božjim ljudstvom preživeto novo leto 1974.

* ODBOR »KATOLISKEGA DOMA« V GORICI

voči vsem slovenskim družinam in posameznim vernikom v mestu Gorica želi vsem članom, priateljem in dobrotnikom, sodelavcem in prijateljem tu in po svetu. Obenem se jim zahvaljuje za dosedanje pomoč v upanju, da bodo še naprej podpirali to našo osrednjo ustanovo.

* ZAVOD SV. DRUŽINE V GORICI

želi vsem gojencem in gojenkom, njih staršem in vsem dobrotnikom milosti polne praznike in uspešno ter zdravja polno novo leto vsem svojim dobrotnikom, sodelavcem in prijateljem tu in po svetu. Obenem se jim zahvaljuje za dosedanje pomoč v upanju, da bodo še naprej podpirali to našo osrednjo ustanovo.

* SLOVENSKO ALOJZIJEVSCHE V GORICI

želi vsem svojim bračem, tu in po svetu, blagoslovljen božič in srečo polno novo leto.

* MARIJINA DRUŽBA V GORICI

pozdravlja vse članice tu in po svetu ter voči njim in njihovim družinam mir in božji blagoslov v novem letu.

* GORISKA MOHORJEVA DRUŽBA

voči vsem svojim bračem, tu in po svetu, blagoslovljen božič in srečo polno novo leto.

* III. RED SV. FRANCISKA V GORICI

voči vsem udom blagoslovljene božične praznike in srečo novo leto.

* SKPD »M. FILEJ« - GORICA

želi vsem priateljiskim društvom na Goriškem, Tržaškem in Koroškem blagoslovljen božič in uspešno novo leto.

* MLADINSKI ZBOR IZ GORICE

voči vsem veseljim praznikom in uspešno novo leto 1974 vsem priateljiskim zborom.

* SLOVENSKI GORISKI SKAVTI

želijo vsem slovenskim skavtom v zamejstvu in po svetu vesel božič in napredka polno leto 1974.

OGLASI

Za vsak mm višine v širini enega stolpca: Trgovski 70 lir, osmrtnice 100 lir, k temu dodati 12 % davek IVA.

Odgovorni urednik: msgr. dr. Fr. Močnik
Tiska tiskarna Budin v Gorici

Izdaja Katoliško tiskovno društvo

Ob praznikih
miru,
ljubezni
in dobrote
želi
TRŽAŠKA
KREDITNA
BANKA
vsem rojakom
tu, v domovini
in zamejstvu
obilje
notranjega
zadovoljstva
in jih vabi,
da se
z zaupanjem
poslužujejo
njenega
poslovanja

BCI KB
BANCA DI CREDITO DI TRIESTE
S.P.A.
TRŽAŠKA KREDITNA BANKA
GLAVNICA LIR 600.000.000 — VPLAČANIH LIR 300.000.000

Vse bančne operacije - neprekrajena blagajna - menična posojila - obrtniška posojila - petletna hipotekarna posojila - poslovanje z inozemstvom

MENJALNICA

TRST
Brzozavni naslov: Bankred

UL. F. FILZI št. 10
Tel. 38-101 — 38-045

* MARIJINA DRUŽBA MARIJE MILOST-LIVE v ulici Risorta 3, Trst voči svojemu voditelju, članicam in vsem, ki so jo spremljali

TVRDKA

TERPIN

IMPORT - EXPORT

Bogata zaloga kmetijskih strojev
Duca d'Aosta, 42 - Tel. 87218
GORICA**Kmečka banka**

GORICA, ul. Morelli, 14 - Tel. 2206

vam nudi ugodne pogoje za trgovske posle in bančne usluge (tekoči računi, vezane in proste hranilne vloge, posojila, vnovčenje in diskontiranje trgovskih menic, posli z inozemstvom, nakup tuje valute, plačevanje davkov in tako dalje)

TVRDKA

Košič Benedikt

V obnovljenih prostorih v pritličju in v prvem nadstropju
dobite zelo veliko izbiro vseh vrst obutev.

Tel. 5162

GORICA

Ul. Rastello, 1

TVRDKA

Florijan Vetrin

GORICA, ul. Lantieri, 5 - Tel. 2527

MOŠA, ul. Isonzo 9/b

PEKARNA - SLAŠČIČARNA

VIA TORI

Vse, kar potrebujete za vsakdanjo oskrbo in vse,
kar si želite ob raznih pogostitvah ter svečanostih
družinskega in društvenega značaja lahko dobitete
v največji izbiri v naših goriških prodajalnah

GORICA

Tel. 2645

TRGOVINA

Karel Komjancz jestvinami in
vsemi kmetijskimi
potrebščinami

Bukovje, 6 - Tel. 81108

STEVERJAN

*Za božič in novo leto
čestitajo in pozdravljajo:*

*Vsem svojim gostom, priateljem in znancem želimo
vesele božične praznike ter
srečno in uspešno novo leto 1974*

Hotel BLED

RIM, via S. Croce in Gerusalemme, 40

Lastnik: V. Levstik

TVRDKA

Anton Koren

IZDELAVA STEKLA

Podružnica:
Corso Italia, 42
GORICA

Glavna trgovina:
Ul. Carducci, 6
Tel. 2234

URARNA IN ZLATARNA

ŠULIGOJ

Ul. Carducci, 49 - Tel. 5657

GORICA

DROGERIJA

VIDA

GORICA - ul. Seminario, 10 - Tel. 2887

Tvrda

Prinčič Ivan

KRMIN (CORMONS) - TEL. 6121

TOVARNA POHİSTVA IN TRGOVINA Z LESOM

TRGOVINA ČEVLJEV

ALPINA

GORICA - Corso Verdi, 78 - Tel. 2517

URARNA IN ZLATARNA

Vizintin Ani in Marjan

GORICA - ul. Monache, 9

TRGOVINA Z JESTVINAMI
IN MESANIM BLAGOM**Oskar Kovic**

PEČ, 20

Tel. 88016

GOSTILNA

"Pri Mirkotu,,

SOVODNJE OB SOCI

ELIA ČUK Kolesa, motorna kolesa, radijski
sprejemniki, šivalni stroji,
pritikline

GORICA, Trg Cavour, 9 Tel. 83536

GOSTILNA

DEVETAK

VRH SV. MIHAELA, 48 Tel. 88005

TRGOVINA

"AGRARIA,,

(Pri Darkotu)

GORICA

Ul. Carducci, 45 Tel. 81900

Klobučarna LEBAN Velika izbira
moških in otroških klobukov
znamke »Barbisio« in »Panizza«
ter čepic in dežnikov

Ul. Rastello, 54

GORICA Tel. 83907

TRGOVINA JESTVIN

Dušan Pelicon

SOVODNJE OB SOCI

TRGOVINA IN GOSTILNA

Tomšič

(pri Ušerju)

SOVODNJE OB SOCI

Tiskarna BUDIN

Gorica
Riva Piazzutta 18
Tel. 2676